

XIII EVF. * SZAM 235
Csal - Kolozsvár, 1930
október 28 Szerda
5691 EV - Chesván 7

POSTA
ADITE IN NUMERAR
44 716 979

Ara 5 lej

ELETT

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lej
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel.

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Scotus Viator újra figyelmeztetett...

Montaigne a törvények szelleméről
írott jegyzeteiben joggal panaszkodhat-
ott a maga korára azért, hogy ezek a
törvények távolállanak a méltanyosság
az érthetőség és az élvitelhetőség köve-
telményeitől s éppen ezért nem lehet
egy tekinteni reájuk, mint a komoly és
erkölcsileg megbízható tekintély forrá-
saira. A törvényeket, — hangoztatta
Montaigne — igen gyakran ostoba em-
berek alkotják s már eleve igazságtalan-
nak a gondolkodó és derék emberekkel
szemben.

Ezzel szemben a kisebbségekre vonat-
kozó klauzulákat — mint azt annyiszor
hangoztatták — a világháború utáni
Európában feltalálható legbölcsebb em-
berek alkották meg s ha elolvassa őket
az ember, az az érzése, hogy kialakítá-
suk pillanatában minden egyes tör-
vényhozó a malaszt, az emberi jószág és
a bölcs előrelátás angyalainak szavaira
hallgatott. Úgy látszik: a korok válto-
zásai szerint változnak azok a bajok és
hibák, amelyek a törvények méltányos,
vagy méltánytalan szelleméből fakad-
nak. Montaigne kora a harminceves há-
ború kora volt, így nem esoda, hogy az
akkori törvényekben a durvaság és
méltánytalanság nyilvánult meg. De a
világháború utáni nemzetközi törvény-
alkotásnak olyan apostolai voltak, mint
Wilson, Clemeneau, Lloyd George, stb.,
akik éppen a demokrácia és méltányos-
ság nevében tüzeltek katonáikat a por-
rosz militarizmus letiprására. A forma
tehát megváltozott, a lényeg azonban
ugyanaz maradt. A kisebbségekre vonat-
kozó klauzulák valóban nemes intenciók-
kal vannak tele, — a baj csak az, hogy
a klauzulák megalkotói nem gondoskod-
tak olyan végrehajtókról is, akik a tör-
vények szellemét a gyakorlatba vitték
volna át.

Papíron a kisebbségi klauzulák való-
ban biztosítják a kisebbségek számára a
kulturális, nemzeti és gazdasági autonó-
miát, — legalább is olyan mértékben, a-
mely lehetővé tenné a kisebbségek fejlé-
dését, a többségi államok keretein belü-
l. Ennek ellenére azonban a többségi
népek keretein belül a békeszerződések
böcs intőzkedései ma sem valósultak
meg a gyakorlatban. Ha Montaigne fel-
támadna, nyilván arra a meggyőződésre
jutna, hogy ezuttal a törvények méltány-
talan szellemét a gyakorlati politika
méltánytalan szelleme helyettesíti: lát-
hatná azt, hogy néha rossz törvényeket
a gyakorlat jövétehet s jó törvényeket
a gyakorlatban csufolhatnak meg. Le-
het, hogy arra a következtetésre jutna,
hogy mindezek a hibák az emberi ter-
mészet alapvető tulajdonságaiból szár-
maznak. Azonban éppen ő volt az, aki
megállapította azt is, hogy maguk a né-
pek — többségiék és kisebbségiék egy-
aránt — alapjában véve jók s ami rossz
van bennük, azt inkább vezetőik számá-
ra terhére lehet írni.

Nyilván a fentieknek tudata készítette
arra Scotus Viator, a kisebbségi ügyek
békébéli harcosát és ismerőjét, hogy a
kisebbségek érdekében újabb nyílt leve-
let intézzen a csehszlovák köztársaság
egyik vezetőlapjának szerkesztőségéhez:
a Slovensky Dennikhez, rámutatva arra,
hogy a többségi sovinizmus ugyan-
azokat a veszedelmeket rejt magában,
amelyek az egykor uralkodó többségi né-
peket is katasztrófába sodorták. Ez a le-
vel csaknem kifejezett beismerése an-
nak, hogy az új államalakulatok kere-
tén belül az ugynevezett többségi érde-
keket képviselő államférfiak milyen ke-
vés bölcsességgel látják a világ gazda-
sági és politikai konstellációiban beál-
lott változásokat, mennyire nem veszik

észre a sovinizmus teljes esődjét, a há-
borús készülődésekben rejlő tesztültsége-
ket, amelyek az új államok többségi né-
peinek nemzeti függetlenségét is veszé-
lyeztetik. Ha ezek a politikusok tényleg
bölcsek és gondolkodó lények volnának,
ugy könnyen rájőnnének arra, hogy a
kisebbségi kérdés alapos s a békeszerző-
dések szellemében való rendezése nem-
hogy aláásná az új államalakulatok fun-

damentumát, hanem lényegesen meg-
erősítene azokat, éppen a kisebbségek
lojalitása és érdekközössége révén. Sco-
tus Viator szerint is, a kisebbségi sérel-
mek 90 százaléka alkalmas a jóvátételre,
anélkül, hogy ez akár a csehszlovák,
akár a román állam presztízst, avagy
érdekét bármily csekély mértékben is
veszélyeztetné.
Scotus Viatornak ez a megállapítá-

sa szerintünk annyira igaz, hogy jog-
gal hozzátehetjük: e sérelmek 50 száza-
lékának orvoslása már hozzájárulna ah-
hoz, hogy az új államalakulatok ne szét-
húzó, divergens erők harcában morzso-
lódjanak fel, hanem egységes akarat-
ban kíséreljék meg a többségi s ezzel egy-
idejűleg a kisebbségi népek felemelke-
désének, boldogságának és boldogulásá-
nak lehetőségét.

Hagyományos pompa mellett nyitották meg az angol parlament őszi ülésszakát

**A király személyesen olvasta fel a trónbeszédet és bejelentette, hogy az indiai alkotmányozó
gyűlést is személyesen fogja megnyitni**

London, október 28. A király ma dél-
ben megnyitotta a törvényhozás őszi
ülésszakát. A munkáspárt kormányá-
nak uralomra kerülése óta ez az első
eset, hogy az uralkodó személyesen ol-
vasta fel a trónbeszédet. A felvonulás a
törvényhozás házához történelmi hagyó-
mányokon nyugvó pompával folyt le. A
koronát udvari díszhintő vitték. A wa-
lesi heregek kétféle hintón, a yorki her-
ceg gépkocsin érkeztek a megnyitási ün-
nepségre.

Féltizenkettőkor megalakult a kirá-
lyi palota előtt a menet s a királyi pár
díszhintőjába szállott. Elöl haladt a lo-
vastestőrség pompázatos egyenruhában
ezután öt udvari díszhintő következett
az udvari előkelőségekkel. A nyolcfoga-
tu királyi díszhintő a lovastestőrség
újabb százada követte.
A király és a királyné a menet utvo-
nalán barátságosan integettek a felső-
rakozott éljenző közönségnek. Amikor a
menet a parlament elé érkezett, egy

ütegből negyvenegy ágyulóvés dördült
el. A király a parlamentben az ültöző-
ból lépett a nagyterembe s ekkor kigyul-
ladtak az összes csillárok.
Az uralkodó trónbeszédében üdvözölte
a hírodalmi konferenciát és bejelentette,
hogy az indiai alkotmányozó konferen-
cia ülését is személyesen fogja meg-
nyitni. A király annak a reményének
adott kifejezést, hogy az indiai konfe-
rencia értékes javaslattal fog szolgál-
ni a kérdés megoldására.

A londoni Times cikke az új román kormányról

„Maniu és Vaida kevesebbet valósítottak meg, mint amennyit vártunk tőlük“

A londoni lap szerint Károly
király Titulescut szeretné látni
a kormányelnöki székben

Mironescu jó üzletember, Madgearu pedig komoly tekintélyt szerzett Genfben

London, október 28. (Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) „Az új román kormány“
címmel a nagy londoni angol lap, a
Times vezércikkben foglalkozik a román
belpolitika helyzetével és néhány figye-
lemreméltó megállapítást tesz. *Mirones-
cut*, az új miniszterelnököt, „egy igen
gazdag és tisztelt bukaresti üzletember-
nek, busines man“-nek nevezi, majd ki-
jelenti, hogy az új kormány megalaku-
lásával a vezetés, a döntő befolyás az
erdélyi szárnyról a taranista frakcióra
került át. *Maniu* és *Vaida*, az erdélyi
politika két legfontosabb figurája vá-
ratlanul rövid idő után távoznak el a
hatalomról, kevesebbet valósítva meg,
mint amennyit vártak tőlük akkor, ami-
kor kezükbe vették a kormányzás gye-
plőjét“.

Maniu érdemei

Az angol lap azonban dicséző megál-
lapításokat is tesz *Maniu* Gyula javára.
Mindenekelőtt is el kell ismerni, —
írja a Times — hogy *Maniu* jelentős
mértékben megjavította a szomszédos
országokhoz való viszonyt és jelentős
szerepet játszott az athóni Balkán-kon-
ferencia összehívásában, ami egy ragyo-
zó újításnak mondható. Az is tény,
hogy a közélet megfertőzött atmoszfé-
ráját sikerült valamennyire megtisztíta-
nia.

— A *Maniu*-kormányt azonban meg-
zavarták azok a nagy reménysek,
amelyeket működéséhez fűztek s tulsá-
gosan nagy volt a parlamenti többsége
is. Egy effektív, jelentős ellenzék hiá-
nya inkább akadályozta bizonyult... A
liberálisok és a veresek kivonulása

után a kormányzó párt két frakciója —
az ellenzék veszedelmétől megszabadul-
va — egymást kezdte kritizálni. Anél-
kül, hogy a *Maniu*-kormány abban hi-
bás lett volna, a mezőgazdaság helyzete
nagyon megrosszabbodott, a parasztok
anyagi terhei pedig túrheterlenekké vál-
tak, mindez a hevenyében véghezvitt a-
grárreform következtében. *Maniu* óvatossá-
gát és halogatásait — amelyek jónak
bizonyultak az idegen uralom és az el-
lenzék harc ideje alatt — a párthívek
alkalmatlannak találták a győzelem
órájában.

*Határozatlansága Károly király hír-
telen visszatérése alkalmával sokat
ártott presztízsenek és nem hozta jó
viszonyba a királlyal, aki most le-
mondásra készítette őt.*

— Világos, hogy Károly király olyan
erőteljes nemzeti kormányt akar, amely
alkalmas arra, hogy a pénzügyi és me-
zőgazdasági prosperálás helyreállításá-
nak hatalmas feladatát magarávállalja.

*Általában azt hiszik, hogy a király
Titulescut szeretné a miniszterelnö-
ki székben látni, de ez, úgy látszik,
inkább akarja hazáját Londonban,
Párizsban és Genfben, mint Buka-
restben szolgálni.*

A királynak a legjobb intenciói vannak
és energikusan dolgozik feladatainak
megvalósításán. I. Károly király pél-
dáján felbuzdulva, — aki egyike volt a
19. század államépítőinek és hozzá a
legsikeresebbeknek — II. Károly az or-

szág vezetője akar lenni, ha nem is dik-
tatura formájában. Azon volt, hogy a
napirenden lévő legsürgősebb problé-
mákat részleteiben is megismerje. Tud-
tára adta mindenkinek, hogy nem en-
gedi meg a hadseregnek a politikába
való beavatkozását és rákényszerítette
mindenkire azt a meggyőződést, hogy
az államháztartásokban nagy megtaka-
ritásokra van szükség.

— A jelenlegi miniszterelnök szemé-
lyében olyan üzletember áll az oldala
mellett, akitől elvárhatja, hogy intelli-
gensen fogja kezelni a mai nehézségek
gyakorlati részét. Az új kormány föld-
művelésügyi minisztere, *Virgil Madgearu*,
aki Genfben mély benyomást tett
azzal a lendülettel, amellyel az orosz
dumping által okozott károkat és azok-
nak orvoslását kifejtette.

A veszedelmes dumping

— A román parasztoikat a kétségbe-
esésbe kergette a gabonafélék alacsony
ára és az, hogy még a nyomott áron
is csak felét tudják eladni annak, amit
két évvel ezelőtt eladtak. A határokon
tul pedig lesben áll a szovjet-kormány.
A szovjet a válság által megzavart
európai piac helyzetét súlyosbítja azzal,
hogy jól megválasztott pillanatokban
nagy mennyiségű búzát, petróleumot és
fát dob a piacra és áruját a szokásosnál
jóval alacsonyabb áron kínálja. Ezzel
egyidejűleg Oroszország képzett agitá-
torokat küld ki, akik azt a doktrínát
prédikálják az elégedetlen és hisztékeny
parasztoknak, hogy a lázadás a legbiz-
tosabb és leggyorsabb eszköz a prospe-
ralás és a hatalom felé.

at balalajkazene-
yam.
r.: Hypokrate és
ai.
jelzés, időjárás-
novellái.
tatás.
lyam.
y. Wagner: A
rner: Részletek A
Schubert—Doh-
nsical. Puccini:
kisasszonyból. —
balettzene.
s. időjárásjelen-
és cigányzene.
László jazz-band
fonikus hangver
Reger, Strauss
olf-dalok.
mfón.
hangv.
rahangv.
elések
és szörme gal-
k. V. Janky, Pö.
sült Kolozsváron
Olesó árak, uta-
raz, világos 200
ladó területtel
bank helyisége
lé. Étekezhetni
alméréssel köz-
ársat venne. Cim
fiatal nős köny
mas bizalmi ál-
tartása mellett.
jelige alatt a ki-
NCLA vidéki vá-
la, családi okok
jó feltételek mel-
Singer Mórionál
ai 3.
rling deutsch in
kt, aus guter Fa-
r Schulbildung,
til warenfabrik)
usbildung und
neten Bewerber-
warenfabrik“ an
lattes.
utorozott szobs
kiadó. Str. Mi-
ü egyetemi hall-
órákat ad jutá-
s családi házat
sak közvetlenül
ban.
LTAN:
frontján
vával. A jeles
aktuális zsidó
Ara 100 lej
J KELET
YABAN
j Keletben

A Jewish Agency erdélyi osztályának második konferenciája

Dr. Eisler Máttyás lett az erdélyi Jewish Agency elnöke

Oradea—Nagyvárad, október 28. A Jewish Agency erdélyi osztálya vasárnap este, október 26-án tartotta Nagyváradon II. évi konferenciáját. A konferencián a Keren Hajjeszöd jeruzsálemi direktóriumát dr. Arthur Hantke ügyvezető igazgató képviselte.

D. Balázs Endre a Jewish Agency ügyvezető elnöke megnyitja a konferenciát és utal a legutóbbi napok eseményeire, amelyekből a zsidóság új erőt fog meríteni a Palesztináért való további küzdelemre. Megállapítja, hogy az angol kormány a palesztinai kolonizációs munkában éppen azok ellen a mód-szerek ellen foglalt állást, amelyek a munkáskormány politikai programját képezik. Rövid visszapillantást vet az erdélyi Keren Hajjeszöd és a Jewish Agency eddigi munkájára és bejelenti, hogy a Jewish Agency mostani vezetősége hasonlóan a Szövetség határozatahoz, a Jewish Agency központjának Temesvárra való áthelyezése mellett foglalt állást. Ennek alapján beterjeszti a kuratórium erre vonatkozó javaslatát, amely a Jewish Agency központjának Temesvárra való áthelyezését javasolja, azzal, hogy a Jewish Agency és Keren Hajjeszöd autonómiája tekintetében sem mi változás ne történjék. Majd köszönetet mond dr. Szónyi Géza eddigi főtítkárnak működéséért és előbb beterjesztett javaslatának elfogadását kéri. A konferencia a javaslatot egyhangúlag elfogadja és elhatározza a Jewish Agency és Keren Hajjeszöd központjának Temesvárra való áthelyezését.

Ezután dr. Balázs Endre indítványára a konferencia egyhangú lelkesedéssel dr. Eisler Máttyás főtitkárát választja meg a Jewish Agency erdélyi osztályának elnökéül. Az új vezetőség névsorát dr. Szónyi Géza terjeszti elő, amelyet a konferencia ugyancsak egyhangúlag elfogad és a lelépő kuratórium helyébe a következőket választja az új vezetőség tagjaiul.

Az új vezetőség

Elnök: Dr. Eisler Máttyás.
Társelnökök: Dr. Drechsler Miksa Temesvár, Dr. Fischer József, Dr. Balázs Endre, Dr. Fischer Tivadar Cluj.

Ügyvezető társelnök: Rothbart Jakab, Vermes Ernő Temesvár.

Elnöki tanács tagjai: Demhelm Jenő, Deutsch Jakab, Mering Gusztáv, Nyiri Jenő, Ing. A. Jakobi, Dr. Roth Dezső, Dr. Taussig József, Dr. Ligeti Sámuel, Vásárhelyi Alfréd (Temesvár), Deveseri Emil, Heves Vilmos, Dr. Jakobi Emil, Dr. Kertész Jenő, Dr. Sebestyén József, Dr. Weisz Sándor (Cluj), Jelinek József (Arad), Mihailovits Jonel (Brasov), Maler Hermann (Deva), Dr. Deák Lajos (Hateg), Szeme Miklós (Oradea), Dr. Fekete Samu, Dr. Hunwald Izidor, Izsák Elemér (Tg.-Mures), Szöllösi Samu (Odorheim), Dr. Schaffer Hermann (Petrosani), Darvas Mór, Dr. Löwenstein Lajos, Senensieg Jenő, Dr. Schmilovits Samu (Tg.-Mures), Dr. Nobel Sándor, Dr. Roth Dezső (Temesvár), Fischer Lipót, Dr. Marton Ernő, Dr. Hamburg József, Dr. Kohn Hillel, Wertheimer Samu, Dr. Ligeti Sámuel (Cluj), Szentes Henrik (Arad), Dr. Haller Gyula (Bistrita), Hirsch Jakab (Baia-Mare), Dr. Feiler Hermann, Dr. Ritter Salamon (Brasov), Dr. Deutsch Mór (Lugoj), Nussbaum Sándor (Oradea), Spitzer Vilmos (Resita), Dr. Schwartz Lajos, Dr. Jordán Viktor (Szatmár), Ornberger József (Sibiu), Dr. Fried Ábris (Sighet).

A konferencia köszönete dr. Szónyi Gézának

Ezután dr. Arthur Hantke, a direktórium köszönetét tolmácsolja dr. Szónyi Géza távozó főtítkárnak, aki hosszú évek során nagy szeretettel és munkakészséggel vezette az erdélyi Keren Hajjeszöd ügyeit és munkásságával sikerült az intézmény állandó fejlődését elérnie.

Dr. Fischer József az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke a cionisták köszönetét fejezi ki dr. Szónyi Gézának működéséért és rámutat arra, hogy a praktikus Keren Hajjeszöd munka beindítása Erdélyben dr. Kohn Hillel, dr. Hamburg József és dr. Szónyi Géza nevéhez fűződik.

Dr. Eisler Máttyás a Jewish Agency nyíltan megválasztott elnöke meghatva mond köszönetet az öt váratlanul ért megtiszteltetésért és kegyeletes szavakkal emlékszik meg elődjéről, a nemrég elhunyt dr. Vértés Adolfról. Programot — ugyanolyan — nem tud adni, de igéri, hogy teljes szívvel és lélekkel fog az

ügy érdekében dolgozni és reméli, hogy a temesvári vezetőséggel karöltve eredményes munkát fognak végezni.

Hirsch Jakab, nagybányai delegátus javasolja, írjon át a konferencia a Jewish Agency executívájához, hogy az indítson akciót a mandátumnak más államra való átruházása érdekében. A kérdéshez dr. Fischer József, majd dr.

Balázs Endre szólnak hozzá és a konferencia Hirsch Jakab indítványát elvetve, dr. Balázs Endre javaslatára egyhangú határozatban tiltakozik az angol kormány szövegű eljárása ellen, amely az egész zsidó nép mély megdöbbenését váltotta ki.

A konferencia dr. Balázs Endre elnök zárószavaival véget ért.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség új szervei

A nagyváradi cionista konferencián az alábbi bizottságokat választották meg:

POLITIKAI BIZOTTSÁG

Dr. Fischer József, Dr. Fischer Tivadar, Dr. Marton Ernő, Dr. Hamburg József, Noszin Mór, Dr. Knöpfel Bernát, Dr. Fenichel József, Waldner Mór, Jám-bor Ferenc.

A politikai bizottság tagjai egyidejűleg a Nib. tagjai is.

CONSIILIU SUPERIOR

Dr. Fischer József, Dr. Fischer Tivadar, Vermes Ernő, Dr. Nobel Sándor, Singer Jenő, Wasserstrom Sándor.
Póttagok: Dr. Gábor Dezső, Leitner Zoltán.

JOGVÉDELMI BIZOTTSÁG

Dr. Weiss Arthur, Dr. Weiss Arnold, Dr. Wiener Mór, Dr. Góza Márton, Dr. Fenichel József, Dr. Lándrá László, Dr. Goldner Mihály.

FEJVELMI BIZOTTSÁG

Rothbart Jakab, Dr. Gábor Dezső, Márton Béla ig. (Timisoara), Dr. Deutsch Mór (Lugoj), Boskovits József, Klein Eljahu, Hochmann Jakab (Cluj), Dr. Bárdos, Dr. Váradai Ödön, Dr. Weimann Izso (Oradea), Dr. Borgida József (Satu-Mare), Dr. Ritter Salamon (Brasov), Wolster Kálmán (Tg.-Mures).

PALESZTINA BIZOTTSÁG

A Kib. felhatalmazást nyer a Palesztina bizottság megalakítására. A Palesztina bizottság elüji expositurájának vezetője Dr. Weiss Fülöp.

KEREN KAYEMETH KURATORIUUM

Dr. Brisker Ezekiel, Dr. Weiss Arthur, Kun Adalbert, Taub Abraham, Salamon László, Fuhrmann József, Berger Arnold, Bing Árpád, Gutfreund Emil, Sio Sándor, Schnabl Leó, Breuer Lajos, Korniss Károly, Dr. Brisker Ezekielné, Kepecs Ciporah.

KEREN HAYESSOD KURATORIUUM

Elnök: Rothbart Jakab.
Társelnök: Nyiri Jenő vezérigazgató.
Mannheim Lajos, Drechsler Gyula, Giszkalay János, Charnatz Hans, Fischer Mór, Gescheidt Ferenc, Dr. Gara Dávid, Reick Adolf, Vermes Ernő, Dr. Nobel Sándor, Schulz Arnold, Schlesinger József, Dr. Róth Dezsőné, Dr. Wiener Mór, Dr. Handlerné, Mérő Rezsőné.
Ellenőrök: Hammer Jenő ig. és Márton Béla ig.

NAGYINTEZŐBIZOTTSÁG

Elnök: Dr. Halberg Gyula (Bistrita) és Dr. Szegő Ernő (Deva).

Arad. Rendés tagok: Kálmán József, Dr. Singer Jenő, Dr. Kupfer Miksa.
Póttagok: König Miksa, Vajda Jakab, Blaj, Póttag: Dr. Friedmann Hermann, Bistrita. Kallus Lajosné, Beclean, Dr. Fried Andor.

Brasov. Dr. Krausz Mór, Feiler Dezső, Dr. Ritter Salamon.
Póttagok: Berni Béla, Feiler Pál, Katz József.

Brad. Kugel Sándor.
Póttag: Fischer Sándor.

Dej. Feuerstein Kálmán, Rosenzweig M. Jehuda, Altmann Bernát, Dr. Agai Andorné, Dr. Weinberger Manó.
Póttag: Dr. Nasch Endrené.

Deva. Dr. Laufer Andor, Schneeweiss Hermann.
Aghires. Waldner Mór.
Fogaras. Póttag: Löwy Jehosua fő-rabbi.

Alba-Iulia. Póttagok: Ritter Sándor, Rosenberg Jenő.

Gheorgheni. Engel Jeremiás, Halász Adolf.

Tulghes. Póttag: Dr. Klein Vilmos.
Hateg. Abraham József.
Kisjenő. Póttag: Princez Ernő.
Caransebes. Póttag: Mendel Albert.

Cluj. Fischer Ernő, Dr. Kohn Hillel, Wertheimer Samu, Nimbberger Ernő, Dr. Weiss Jenő, Dr. Krémer Armin, Klein Eljahu, Kásztner Ernő, Jám-bor Ferenc, Weinberger Nándor, Fischer Lipót, Dr. Glasner Izák, Dr. Fenichel József, Dr. Weiss Fülöp, Dr. Ligeti Sándor.

Póttagok: Auslander Lajos, Biró Andor, Kertész Mártonné, Noszin Mór, Öhlbaum Etus, Szirmai István, Ullmann

Dr. Engelberg Dezső, Dr. Erdélyi Emil, Tihanyi Dezső, Révész Zsigmond.
Póttag: Fritsch József.
Sibiu. Grünberger József.
Póttag: Lukács Aladár.
Aiud. Fenichel Mór.
Oradea. Dr. Bárdos Imre, Leitner Zoltán, Dr. Markovits Ignác, Rath Efraim, Berkovits Bernát, Wasserstrom Sándor, Blum Zsigmond, Mittelmann Jakab.
Póttagok: Lukács Aladár, Justh Mose, Keszenbaum Miksa, Keszenbaum Zoltán, Landau Adolf, Dr. Váradai Ödön, Katz Rudolf.

Nagybánya. Hirsch Jakab.
Póttagok: Weiss Benő, Deutsch Béla, Someuta-Mare. Póttag: Kepecs Jenő.
Carei. Dr. Fehér Ferenc.
Petrosani. Dr. Halmos Brunó, Schaffer Lipót, Dr. Abraham Józsefné.
Póttag: Salzer Vilmos.
Resita. Póttag: Klein Alfréd.
Reghin. Fixel Vilmos.
Póttagok: Herschdörfer Aron és Dr. Weiss H. Mendel.
Szilágyszeg. Dr. Rosenfeld Salamon.
Odorhei. Gottesmann Vilmos.
Póttag: Dr. Kálmán József.
Satu-Mare. Dr. Borgida József, Dr. Stern Mór, Dr. Schwartz Lajos, Schiffer Jeremiás.
Póttagok: Hofmann Nándor, Klein Sándor és Dr. Kohn Margit.
Turda. Dr. Reich József.
Póttag: Kassovits Endre.

Timisoara. Reiter Lunka, Löbl Henrik, Drechsler Gyula, Reiter Ernő, Dr. Weil Adolf, Taub Abraham.
Póttagok: Böhm János, Fried Miksa, Dr. Krausz Mihály, id. Márton Béla, Nagel Erzsébet és Schön Sándor.

Prágában letartóztattak egy öreg asszonyt, akit szovjetkémkedéssel vádolnak

Prága, október 28. A romániai szovjet kém szervezet leleplezése a külföldön is óriási feltűnést keltett és ennek nyomán több külföldi államban kettőzött éberséggel törekednek az esetleges hasonló szervezetek leleplezésére. A prágai Nedalny List című lap jelentése szerint a cseh hatóságok kémkedés és zsarolás címén letartóztatták Biska Karla 64 éves asszonyt, aki a legelőkelőbb prágai köröket látogatta, sőt az egyetemen is előadásokat tartott. A hatóságok meg-

állapították, hogy az asszony jogtalanul használja a doktori címet, azonkívül fia, Biska Károly Szovjet-Oroszországban ügyvéd. Az asszonynál nagymennyiségű hamis utlevelet, rengeteg kommunista propagandaanyagot és 80.000 cseh koronáról kiállított betétkönyvet találtak. A rendőrség biztosra veszi, hogy az asszony szintén a szovjet számára kémkedett. Biska Karla egyelőre tagad.

A repülő postaszekrény

Egy német aviatikus feltalálta, hogyan lehet a mozgó repülőgépre postát felvenni

Berlin, október 28. A berlin-tempelhofi repülőtéren ezidőszerezt kísérletek folynak egy új találmánnyal, amely ha beválik, rövidesen forradalmi változásokat fog hozni az egész postarügymunka terén.

A szakkörökben általánosan ismert Walter Angermund német aviatikus és feltaláló úgynevezett „repülő postaszekrényt” készített, amely lehetővé teszi, hogy a repülőgépek a levegőben, leszállás nélkül, postát, csomagokat és terhet vehessenek fel vagy töltsenek le a földre. Az új találmány lényege egy olyan készülék, amely a földön elhelyezett szekrényeket bizonyos fogószervekkel felveszi és a repülőgépre felvontatja, — a leadókészülék pedig ugyanilyen szekrényeket a földön elhelyezett „postaszekrénybe” adja és ezeket a kábelen lebecsátott küldeményeket ugyancsak fogószervekkel veszi át. Mindez alig egy-két pillanat alatt megy végbe, úgy, hogy a repülőgépnek a sebességét sem kell csökkentenie és emellett teljesen biztonságos, mert a szerkezet segítségével a gép sohasem tévesztheti el a célját. Az átvétel és átadás teljesen automatikusan történik.

A találmány mérhetetlen előhatalást jelent a mostani állapotokkal szemben, mert a repülőgépek ennek segítségével semmi időt sem vesztenek a postakezeléssel, mert nem kell leszállniuk és olyan helyeken, városokban és községekben is lehet repülőposta-állomásokat felállítani, ahol nincs repülőállomás. Így azután teljesen népszerűsíti a repülőpostát, amit olcsóbbá tehet a nagyjelentőségű árből a szempontból is, hogy a repülőforgalomnak posta előlakra való teljes felhasználását is lehetővé teszi. Ez utóbbi nagy anyagi lehetőségeket, tete- mes bevételeket jelent a repülővállala-

tok számára, amelyek ma még nagy- részt ráfizetéssel dolgoznak.

A Tempelhofban végzett kísérletek teljes eredménnyel jártak, úgy, hogy hír szerint rövidesen Németország valamennyi légi vonalán be fogják vezetni Angermund pilóta találmányát és előreláthatóan nincs messze az az idő, amikor Európa minden városában a postahivatalok tetején ott lesz az Angermund-féle szekrény a sürgős, repülőgéppel továbbított és azzal érkező levelek és csomagok számára.

Fájdalommal tudatjuk, cé-
günk régi tisztviselője, főrak-
tárnokunk

Weinberger Miklós
III

hosszas betegeskedés után élete virágában, 31 éves korában ma elhunyt.

A megboldogultban törhetetlen hűségű, páratlan szorgalmu munkatársunkat veszítettük el, kinek emlékét, mint példás tisztviselő mintaképet, mindig kegye-
llettel fogjuk megőrizni.

Holttestét szerdán, folyó hó 29-én délelőtt 11 órakor fogjuk a Str. Londrei (vált Hosszu uca) 9. szám alatti halottasházból utolsó útjára kísélni.

Emléke maradjon örökké velünk!

Cluj, 1930. október 27.

Kontinentale Vaskereskedelmi Társaság, Kern & Co. cluj-i fiókja.

Maniu

Bucuresti—
(Az Uj Kelet-
menfeld—Scri-
való publicist-
ben foglalkoz-
tel. A cikkiró-
külföldi utazá-
vetkezőket írja

„Nem lehet-
nak az ország-
osak a nemzet-
banem igen ta-
jelenlegi roma-
zéreire.

Mint előrelá-
eloszlani a hoz-
ratlan lemond-
fedte. Bizony-
voit. Nem kis o-
nyszerelnöknek
Az sem lehet-
hatásai már-m-
ségben mutat-
dolog volna
visszavonulása
ból történt. Ne-
rek közötti sur-
a visszavonulá-
az igen gyakra-
dások fölöttébb
tettek a minisz-
egyek tagjai kö-
mények azonban
háltak, de nem
befolyást Man-
nek tulajdonké-
volt; bizonyos
köröknek siker-
niu képezi ma a
természetü bea-
amelyek legalá-
mely ténylege-
mentáris rendb-
Maniu meg-
visszavonult,
ajánlva. Ez vo-
amelyet ő adhat
akadályozzon ol-
zeti parasztpár-
kombinációkat,
ellen irányított
tek volna, más
bizonyos beav-
ellen a leghatá-
lalt, a jövőben.

De másképp-
magatartása kö-
cu-kombináció
mények igen r-
adásának mó-
feszült viszony-
táik között. Eg-
vonultak és es-
koznak. De a M-
sem sikerültek
célnt ne tudták
Maniu igen ele-
az a mód, ahogy
gyanánt tünteti
délyben s ennek
tossága. Kétsé-
egyike azoknak
nak, amelyekk-
Miután kénytel-
talmat anélkül,
zékbe ment vol-
litás még erőtel-

Gals

A szent ember
Jack London: A
Ossendowski: Kí-
G. Balogh Gábor
H. Balzac: Ursu
Drasche Lázár: J-

Vidékre u-

Lepa

Maniu lemondásának kulisszatitkai

A király a pártvezérek ellen?

Közös oka van a pártvezérek ellen megindított kampányoknak — Maniut Erdélyben áldozatnak tekintik, ami különös fontosságot ad személyének

Bucuresti—Bukarest, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Blumenfeld—Scrutator, az Adeverul kiváló publicistája feltűnést keltező cikkben foglalkozik a belpolitikai helyzettel. A cikkirő mindenekelőtt is Maniu külföldi utazását kommentálja és a következőket írja:

„Nem lehet kétséges, hogy Maniunak az országból való távozása nemcsak a nemzeti parasztpártot érdekli, hanem igen tanulságos lehet az összes jelenlegi román politikai pártok vezéreire.

Mint előrelátható volt, ma már kezd eloszlatni a homályt, amely Maniu váratlan lemondásának körülményeit fedte. Bizonyos, hogy Maniu faradt volt. Nem kis dolog közel két évig miniszterelnöknek lenni izgalmas időben. Az sem lehetetlen, hogy a fáradság hatásai már-már egy kezdődő betegségben mutatkoztak. Mégis gyerekes dolog volna azt hinni, hogy Maniu visszavonulása tisztán egészségi okokból történt. Nem is az egyes miniszterek közötti surlódások idézték elő ezt a visszavonulást, bár bizonyos, hogy az igen gyakran megismétlődő surlódások fölöttébb kényes helyzetet teremtek a miniszterelnök és a kormány egyes tagjai között. Mindezek a körülmények azonban legfeljebb hozzájárulhattak, de nem gyakorolhattak döntő befolyást Maniu lemondására, melynek tulajdonképpen egészen más oka volt; bizonyos, ma befolyással bíró köröknek sikerült elhitetni, hogy Maniu képezi ma az ellenállási erőt olyan természetű beavatkozásokkal szemben, amelyek legalább is szokatlanok valamely tényleges alkotmányos parlamentáris rendben.

Maniu megértette a helyzetet és visszavonult. Mihalache-kormányt ajánlva. Ez volt az egyetlen válasz, amelyet ő adhatott, hogy egyszerű megakadályozzon olyan, ugyancsak a nemzeti parasztpárt köréből származó kombinációkat, amelyek az ő személye ellen irányítottak tekinthetők lehetnek volna, másrészt pedig, hogy ama bizonyos beavatkozásokat, amelyek ellen a leghatározottabban állást foglalt, a jövőben is kizárjon.

De másképpen történt. Mihalache magatartása következtében a Mironescu-kombináció került előtérbe. Az eredmények igen rosszak. A válság megoldásának módjából kifolyólag igen feszült viszony keletkezett a taranisták között. Egyes taranisták visszavonultak és esakis tárcáikkal foglalkoznak. De a Maniu elleni manőverek sem sikerültek teljesen, mert a kívánt célt nem tudták elérni. Egy bizonyos: Maniu igen elegánsan vonult vissza s az a mód, ahogyan ő távozott, áldozat gyanánt tünteti fel őt legalább is Erdélyben s ennek meg van a maga fontossága. Kétségtelen, hogy Maniu egyike azoknak a politikai realitásoknak, amelyekkel ma rendelkezünk. Miután kénytelen volt elhagyni a hatalmat anélkül, hogy pártja is ellenzékbé ment volna, ez a politikai realitás még erőteljesebbé lett és bizonyá-

ra jelentős szerepet fog játszani belpolitikai életünk jövő alakulásában.“

Blumenfeld dr. azt a következtetést vonja le, hogy nem véletlen és nem Maniu személye ellen irányuló volt, ha az uralkodó megvált a miniszterel-

tek sok letartóztatott ifjumunkást, akiket azért tartóztattak le, mert jellegzések között a neveiket megtalálták. A sziguranca megállapította, hogy ezeknek semmi összeköttetésük a kémszervezettel nem volt, hanem a Munkássegély tagjai voltak. A sziguranca megállapította, hogy ezek nem tudták, milyen célt akart velük Aradi elérni. A kémszervezet egyik főváltóját, Várzarut, amint már említettük, a jilvai fogházba szállították. Várzaru most egy memorandumon dolgozik, amelyet a felsőbb katonai hatóságokhoz fog eljuttatni.

Százötven gyanúsított közül csak husz ellen fog-nak vádat emelni a szovjet-kémkedési afférban

Összesen ötvenen vannak letartóztatásban, akik közül a sziguranca 37-et tart bűnösnek Tiz külföldi állampolgár gyanúsított at ki fognak utasítani az országból

Bucuresti—Bukarest, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti sziguranca véglegesen befejezte a kihallgatásokat a leleplezett kommunista kémszervezet ügyében. A vizsgálat befejezésekor, mint már az Uj Kelet megírta, tömeges szabadlábrahelyezések történtek. A bukaresti sziguranca most adta ki a letartóztatások és szabadlábrahelyezések mérlegét. Közülve, hogy hány letartóztatott marad továbbra is fogságban. A sziguranca összesen 150 letartóztatást foganatosított. A letartóztatott személyek közül 37-et találtak bűnösnek. Még 13 letartóztatott ügyében folyik a nyomozás, akiket mint a kém-

kedés mellékvádlottait kezeli a sziguranca.

Beavatott körökből származó értesülések szerint a kémkedési ügyben végérvényben husz bűnvádi eljárást fognak folytatni, azonkívül pedig a vizsgálat befejezése után a belügyminisztérium tiz kiutasítást fog végrehajtani. A kiutasítások azokra vonatkoznak, akik összeköttetésben állottak a kémekkel, apróbb-cseprőbb szolgálatakat tettek nekik, anélkül azonban, hogy alapjában véve résztvettek volna a kémkedésben.

A nyomozás során szabadlábrahelyez-

tek sok letartóztatott ifjumunkást, akiket azért tartóztattak le, mert jellegzések között a neveiket megtalálták. A sziguranca megállapította, hogy ezeknek semmi összeköttetésük a kémszervezettel nem volt, hanem a Munkássegély tagjai voltak. A sziguranca megállapította, hogy ezek nem tudták, milyen célt akart velük Aradi elérni. A kémszervezet egyik főváltóját, Várzarut, amint már említettük, a jilvai fogházba szállították. Várzaru most egy memorandumon dolgozik, amelyet a felsőbb katonai hatóságokhoz fog eljuttatni.

Bécsben olyan eső volt, amilyenre 45 éve nem emlékeznek

Salzburg közelében egy munkás megfagyott az októberi hóesésben — Csehországban, Poroszországban, Franciaországban is abnormis az időjárás

Bécs, október 28. A Rax-fensíkon tovább tart a hóesés. A friss hó több mint egy méter magas.

Az Aarlbreg utat mindennemű forgalom elől el kellett zárni, mert a hómagasság itt a két métert is megközelíti. Salzburgból jelentik, hogy a Glocknert ut építési munkálatainál dolgozó munkások egyike elmaradt társaitól s megfagyott a közben erősen megindult hóesésben. Évtizedekre visszamenőleg ez az első eset, hogy októberben Ausztriában valaki megfagyott.

A bécskörnyéki havazások tovább tartanak. Az osztrák fővárosban a tűzoltóság ma éjjel is több, mint háromszáz esetben szállott ki elárasztott pinékhöz, falbeomlásokhoz és tető átázásokhoz.

Az esőzés Bécsben olyan bőséges volt, amilyenre több, mint negyvenöt éve nem emlékeznek.

Áradások vannak Löwenberg környékén, ahol a lakók a domboldalakra menekülnek. Az egyébként két méter szélességű Göritz patak most kétszáz méter szélességben hömpölyög az elárasztott vidéken.

Prágai jelentés szerint Iglau, Tabor, Wotitz és Pilgram környékét másfélméteres hó borítja.

Mindennemű közlekedés megszűnt. Az Oder és az Ostravica partvidékén árvíz van.

Schönbrunn község lakosságát csak a legnagyobb nehézségek mellett sikerült kimenteni a víz alá került házakból. Az orkán és havazás által megszakított táviró- és telefonösszeköttetéseket még ma sem sikerült helyreállítani.

Porosz-Sziléziában az Iseren kívül a Neisse is kiáradt. A Neisse szintje tegnap a késő esti órákban három méterrel emelkedett. Az áradás Landen, Holzkirchen, Markersdorf és Hölendorf községeket pusztítja.

Marklissában az uccákon másfélméter magasán hömpölyög az áradat s a régi negyed teljesen el van vágva az újtól.

Budapesti jelentés szerint Zala megyében szintén áradásokat okozott a szakadatlan esőzés. Felső- és Alsószerénye és Murarátka egész határa víz alatt áll. Az országutakon a közlekedés felzárkósításuk miatt lehetetlen. Murakeresztúr jelenleg megközelíthetetlen. A Zala folyó az Őrség-vidéken okozott érzékeny

károkat. Őt községben gazdasági épületeket döntött romba és sodort el, a beraktározott termést is eláztatta és az állatállományban végzett pusztításokat. Zalaegerszeg egy része is víz alatt áll és a Mura magyar területen is kilépett medréből.

Bécs, október 28. Az interurbán telefonvonalak kijavítása folyamatban van. Nem hiszik, hogy még ma lehessen Bécsből összeköttetést kapni telefonon Svájc, Olaszország és Franciaország felé.

Tirelben tovább tart a havazás. Az Aarlbreg hágón a hó magassága meghaladja az egy métert. Több helyen komoly lavinaveszély van.

A cseh Oriás-hegységben fagyponnalatti hőmérséklet mellett a havazás tart.

Párizs, október 28. Chambéryből jelentik, hogy a havazás tovább tart. Az összes hágók járhatatlanokká váltak 1 méter magas hó miatt. Berni jelentés szerint a városban 20, a környező hegyeken 50 centiméteres hó van. A délranciaországi St. Etienneből táviratozzák, hogy Gérard francia idegenforgal-

mi miniszter és 15 tagu kíséretének autói a Haute-Lausse hágón hóviharban árokba csuszta.

Több órába telt a folyton tartó havazás mellett, míg a gépkocsikat sikerült az árokból a serpentinre vontatni. Közben az 1200 méter magasságban lévő hágó utját félméter magasan lepte el a hó, úgy, hogy az utat nem folytathatták s valahogy elvergődtek a legközelebbi faluig s ott kell bevárniuk a közlekedési akadály elhárítását.

Az Arc völgyében a havazás tovább tart.

Maginot hadügyminisztert, aki torpedórombolón utban volt Algir felé, a Földközi tengeren érte a vihar. A hajó nagynehezen partot ért.

London, október 28. Konstantinápolyi jelentés szerint a szmirnai pusztító erdő-orkán-katasztrófnának több, mint 70 halálos áldozata van. Az összedőlt házak számát hétszázra becsülik.

Szmirna környékén az árvíz és az orkán újabb ember-áldozatokat követelt. Az összeomlott és elsodort épületek számát több, mint nyolcszázötvenre teszik.

A pénzügyminisztérium teljes titokban előkészíti a mezőgazdasági tartozások konvertálásának tervzetét

Bucuresti—Bukarest, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Dimincata jelentése szerint a pénzügyminisztériumban nagy diszkréció mellett a mezőgazdasági tartozások konvertálásának tervzetét dolgozzák. A tervzet egy pénzügyintézet létesítését írja elő, amely az „Institut Financiar pentru Operatiile de Converziune” nevet fogja viselni. Az intézet magánvállalkozás lesz, de állami támogatásban fog részesülni s feladata a konvertálási műveletek végrehajtása. Az állam bizonyos, meg nem állapított összeget fog az intézet rendelkezésére bocsátani. Ezenkívül az intézet kötelezvényeket bocsát ki, amelyeknek elhelyezését a külföldön fogják megkíséríteni. Minthogy az intézetet az állam teljes erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti, minden reménye meg-

van arra, hogy a kötelezvényeket elhelyezhesse és így minél több konvertálási címletet bocsáthasson ki.

Az intézetnek semmi köze sincsen a mezőgazdasági jelzáloghitelintézethez s elsősorú feladata az, hogy a földműveseket adósságaik konvertálásához segítse. Miután a parasztok súlyos pénzügyi helyzetét a tartozások konvertálása révén sikerült szánálni, a földművesek a mezőgazdasági hitelintézethez fognak fordulni investációs kölcsönökért, mezőgazdasági gépekért, stb., hogy ilymódon a belterjes gazdálkodásra térhessenek át. A pénzügyminisztérium tervzete már a legközelebbi napokban elkészül és aprobálás végett a minisztertanács elé kerül.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Galsworthy :

A szent ember	255 lej
Jack London: A vén halász meséi	95 lej
Ossendowski: Kinai rejtelmek	306 lej
G. Balogh Gábor: Katakizma	408 lej
H. Balzac: Ursule Mironet	170 lej
Drasche Lázár: Amyr	305 lej

Vidékre utánvétel küldi:

Lepage Cluj

eg asz-szel

szony jogtalanul met, azonkívül jet-Oroszország-nyál nagymeny- reneteg kom-nyagot és 80.000 t betétkönyvet biztosra veszi, n a szovjet szá- Karla egyelőre

eny zgó repülő-

ma még nagy-oznak.

gzett kísérletek tak, úgy, hogy émetország va-be fogják ve-ta találmányát messze az az minden városá-tetején ott lesz krény a sürgős, tandó és azzal somagok szá-

datjuk. cé-ője, főrak-

Miklos

s után élete korában ma törhetet- szorgalmu szítettük el, példás tiszt- indig kegye zni.

in, folyó hó or fogjuk a osszu uca) ottasházból

a örökké

27.

ereskedelmi eluji fiókja.

Máramarosból minden második ember ki akar vándorolni

162 máramarosi zsidó elindult az argentinai fazendákra

Az ICA a második transportot indította utnak Máramarosból Argentínába

Sighet—Máramarossziget, október 28. (Az Új Kelet tudósítójától). Vasárnap reggel öt órakor Máramarossziget még alig mozdul s a súlyos pára még mindig ott terpszkedik a Tiszán. A hidnál, a határsorompók tövében, fáradt alakok motoszkálnak. Valamivel odébb nyolc hatalmas társzékér, szénaakazal módjára megrakva. A határrendőrséget várják és a vámosságokat.

Százhatvan ketten vannak. Máramarosi kivándorlók. Izgatottan várják az első utlevélvizsgálatot. Hogy a formáságokon átesnek — megkönnyebbülnek. Még egyszer visszafordulnak, hangos sóhaj szakad ki belőlük s a kis sereg hosszú vándorútjára indul, távoli horizontok felé...

Máramarosi zsidók Entro-Rios vidékén...

Hosszu tárgyalások és kísérletek előzték meg ezt a kolonizációt. A Hirsch és Rotschild bárók alapítványából létesült ICA vezetői szigorúan ragaszkodtak a programhoz. Csakis olyan családokat hajlandók kitelepíteni, mondották, kik feltétlenül alkalmasak földmunkára s akklimatizálódásukhoz meg van minden remény. Hivatkoztak sok évtizedes tapasztalataikra, arra, hogy a pogromok után oroszországi zsidókat telepítettek ki és egy részükkel csúnyán megjárták.

S az agronómusok kísérleteztek és kutattak hónapokon keresztül a máramarosi falvakban s a végén arra a konklúzióra jutottak, hogy ez a szívós elem, leegyszerűsített életformával, minden tekintetben megfelel a követelményeknek.

S az elmúlt esztendő végén hajóra szálltak az első máramarosi zsidó kolonisták. 13 család, 91 lelket számoió. Ez év elején kötöttek ki Dél-Amerika partjain, Entro-Rios vidékén.

Egyetlen remény: kedvező levél...

Az első pionirok kockára tettek mindent. Likvidáltak és mentek. Azt se kérdezték hová, merre. Mindegy. Vesszünk valójuk úgy sem volt, miért ne mentek volna!

S odahaza, a máramarosi falukban, a rokonok és a szomszédok és az ismerősök és távoli ismerősök lázas remegéssel figyelték a 13 család sorsát. Sorsukat mintha összeforrasztotta valami a 13 Dél-Amerikában élő család sorsával. Egyetlen reményük egy kedvező levél volt. Istenem, ha beválik s nekünk is módunkban lesz kivándorolni...

S jöttek a levelek és hozták a kedvező híreket...

... s most, kedves szomszédjaim, hadd számoljak be nektek itteni életünkről és vagyonunkról. Kaptunk az ICA-tól 6 tehent, 6 lovat és negyven tyukot. Most ujjban vettünk még tíz tehent, nagyon szépét. Olyan ragyogóan feketék, mint a bársony. Ötven hektár földet kaptunk megművelésre s a jó ég különös kegyének tudható be, hogy a föld kitűnő. Van tejünk és vajunk bőven. Sok tejet adunk el, 5 cent literje. Reb Mordeche már komolyan foglalkozik a beszemedrissel.

Hát nálatok mi ujság, igaz, hogy a fűrészek még mindig állanak?...

Ilyen és ehhez hasonló leveleket irt Hers Neumann és Móse Vogel és a többi kolonista. Képeket is küldtek, minanyian jól néznek ki, csak készülődjön a család s járjanak be gyakran a HIAS irodájába, nehogy kimaradjanak a legközelebbi transportból...

„Hogy Borsa leégett, nehéz a döntés”...

S ezt a legújabb transportot nehéz volt összeállítani. Sokat válogattak az urak s a döntés mégis olyan nehéz volt. Leuchter Márton, a HIAS főtitkára a következőképpen mondja el az esetet:

— 21 családra szóló kvótát kaptunk. S ötszáznál több család jelentkezett! Nehéz dolog volt dönteni, mert csupa elsőrangú földműves-családok jelentkeztek. Ötszázból — huszonegy... Helyzetüket súlyosította az a körülmény is, hogy rengeteg borsai jelentkező volt s a bizottság úgy érezte, hogy kötelessége elsősorban ezeken a szerencsétleneken segíteni. A borsaiak kitelepítését az is gátolta, hogy a tüzkárosultak nem járulhattak hozzá a kitelepítésükhöz azzal a háromszázhat száz dollárral, amit az ICA elengedhetetlennek tart.

— De a végén mégis csak Borsa van többségben. Igaz, heteken át kunyoráltak s az ICA párizsi urai nehezen bár, de csak tudomásul vették a borsai zsidóságot ért nagy szerencsétlenséget...

Máramarosból minden második ember ki akar vándorolni...

Rátérünk ezután a HIAS máramarosi működésére. Köztudomású ugyan is, hogy ez a hatvan ezer dolláros havi költségvetéssel dolgozó emberbaráti intézmény az amerikai zsidóság büszkesége. S az utóbbi hetekben, a súlyos gazdasági válság nyomása alatt, mind inkább foglalkozni kezdtek azzal a gondolattal, hogy a HIAS működését megszüntessék.

— 1928-ban — mondja Leuchter főtitkár — 94 egyénnek segítettük elő a kivándorlását. Iratokat szereztünk, hajójegyet vettünk, gondoskodtunk ahol lehetett, elhelyezésről is. Különösen a magánosan kivándorló lányok elhelyezésére fektet a HIAS nagy gondot. 1929-ben már 264-re ugrott a támogatottakkal kivándoroltak száma. 1930-ban, tehát ebben az esztendőben, tömegesen rohantak meg irodánkat. Minden túlzás nélkül meg lehet állapítani, hogy Máramarosban ma minden második ember ki szeretne vándorolni. Mi természetesen csak indokolt esetekben egyezünk bele a kivándorlásba. A világ minden sarkában lévő fiókjaink útján minden szakmát és elhelyezkedési lehetőséget illetően a legpontosabb információkat szerezzük be s ennek köszönhető, hogy a kivándorlóknak alig 2 százaléka jött vissza s legnagyobb részük meg is van elégedve sorsával.

Négy gyermek — az uccán...

Miközben ezeket mondja, az utolsó családok is megvannak az utlevélvizsgálattal s tragikus bucsúra kerül a sor. A kivándorlók ugyanis még a szombati nap folyamán akartak átmenni a

közeli Slatinára, hogy ezután az est beálltával elhelyezkedjenek a Bordeaux felé irányított vagonokban.

A máramarosszigeti rabbinátus azonban ezt nem engedélyezte, mivelhogy ez utazásuknak megkezdését jelentené. Kénytelenek voltak hát átvirrasztani az éjszakát a Chevra Kadisa termében, hogy hajnali négy órakor nekivághassanak a nagy utnak.

... S a vámsorompó tövében, amikor szürke pitymálattal sir még a tarlókon négy gyermek nem bír elszakadni szüleitől. Aprók még, a legidősebb alig 11 esztendő. Fiuk mind a négyen. Kettőnek Ganz Szrul József az apja, a másik kettőnek Halpert Naftali. Hármuk közül a hajóorvos bőrbajosnak talált, a negyediket trahomásnak.

A kuria négy évi fegyházra emelte fel Nagy István, volt magyar törvényszéki bíró büntetését

A bíró feleségét jogerősen felmentették

Budapest, október 28. Nagy István volt törvényszéki bíró és társai bűntudatában a kuria ma hirdetett ítéletet. A legelső bíróság a semmiségi panaszok túlnyomó többségét elutasította s csak a főügyész semmiségi panaszának adott helyt Nagy Istvánnal szemben, hivatalos hatalommal való visszaélés meg nem állapítása miatt. Ehhez képest a kuria négyévi fegyházbüntetésre és tízévi hivatali és jogvesztésre ítélte az elsőrendű vádlottat. Az ítéletnek a többi vád-

lottakra vonatkozó intézkedéseit a felső bíróság jóváhagyta. Nagy István büntetésébe a törvényszék be fogja számítani az előzetes letartóztatásban és vizsgálati fogságban eltöltött időt.

Az elítélt volt törvényszéki bíró nem volt jelen az ítélethirdetésnél, de ott volt a hallgatóság soraiban felesége, Lubik Julia, akinek felmentése ugyan jogerőssé vált, de a férje ellen kiszabott szigorú ítélet hallatára mégis hangos zokogásban tört ki.

Sikkasztás vádjával letartóztatták az Iliescu zálogház két tisztviselőjét

Felvették az elzálogosított tárgyakért járó pénzt és nem könyvelték el az összegeket — Krepp és Kocsis tisztviselők törredelmes vallomást tettek

Uj—Koloszvár, október 28. (Az Új Kelet tudósítójától). Iliescu Viktor koloszvári zálogház tulajdonosa feljelenésére a rendőrség a tegnapi esti órákban letartóztatta Krepp Frigyest, a most felozlatolt Iliescu-féle fiók-zálogház volt pénztárosát és Kocsis Zoltán tisztviselőt, aki ugyanennek a zálogháznak vezetője volt. A szenáció erejével ható letartóztatások élénk feltűnést keltettek, mert ugy Krepp, mint Kocsis ismert emberek a koloszvári magántisztviselők között, különösen Kocsis Zoltán, aki az utóbbi hetekben fényűző mulatozásaival magára a kávéházba járók figyelmét.

Ma délelőtt Kreppet és Kocsist már át is kísérték az ügyészség fegyházába. Az ellenük emelt vádat a rendőrségen történt kihallgatásuk alkalmával töredelmesen bevallották. Kocsis és Krepp közös megegyezéssel nagy összeggel károsították meg Iliescut, aki az öccse halála után vezető nélkül maradt fiók-zálogházat felozlatta és az ott felhalmozott árut a napokban szállította át üzletébe. Kocsis és Krepp az ócska pénzkeresésnek érdekes módját választották. Mint az üzlet tehetetlen vezetői, kontrol nélkül működtek és

a hónapok óta folyó visszaélésekre a zálogház tulajdonosa csak most, az üzlet likvidálásakor jöhetett rá.

Krepp és Kocsis a következőképpen éltek vissza helyzetüikkel: Amikor a zálogház „kliensei” az elzálogosított tárgyakat kiváltják, tudvalevőleg a zálogház alkalmazottai elkönnyelik a befizetett összeget és a kiváltott tárgyat törlik a kimutatásokból. Ugyanakkor megsemmisítik a zálogcédulát. Kocsis felvette a kiváltott tárgyakért a pénzt és megsemmisítette a zálogcédulát, ugyanakkor azonban nem könyvelte el sem a befolyt összeget és nem is törölte a tárgyakat a leltárból. Ilyenformán sokáig működhetett észrevétel nélkül, míg most az üzlet átköltözésével szükségessé vált leltározás alkalmával Iliescu felfedezte, hogy az elzálogosított áruk egyrésze hiányzik a zálogházból. Iliescu természetesen azonnal kitudta mutatni, hogy milyen értékben károsította meg a két tisztviselő. Beeslése szerint a kár 56 ezer 700 lej, amely összegben Kocsis és Krepp osztozkodtak. Iliescu azonnal feljelentést tett ellenük a rendőrségen, amely az első kihallgatás után fogantatosította a letartóztatásokat.

Szegény szülők, erre a szerencsétlenségre nem voltak elkészülve. A hajóorvos szentenciája lesújtó volt, de a helyzeten nem lehet változtatni. A gyermekeknek itt kell maradni, muszáj, így írja elő a délamerikai bevándorlási törvény, a másik törvény viszont, az élet, a kényszer és a nyomor törvénye azt mondja, hogy a szülőknek menni kell, mert Visón eladtak mindent, felperzselték hátuk mögött a hídát!

A gyermekek, hajnali álmukból felrémegve, sírnak. Senki rokonuk a megyében. Cipőjükön befolyik a lucok s nincs hová lehajtsák a fejüket.

— Tate, tate, — rimáknodik az egyik — ösppség — wus wet sein mit uns?...

Délelőtt sepepték a Chevra Kadisa termét. A négy gyermek oda tért vissza, mintha onnan vártak volna segítséget. Hogy meglátták az üres termet, újra sírni kezdtek s ekkor a legidősebb, a tizenegyesztendő, kire most mindannyiuk egzisztenciális gondjai nehezdedtek, odaszepogte:

— Ribajnai sel ajlam, helf...

S mi hisszük, hogy a szigeti zsidó társadalom is fog segíteni az életnek ezen a négy ártatlan kivetettjén. Csak amíg kigyógyulnak, két-három hónapig, amíg a posta meg fogja hozni a kedvező hírt és az apjuk meg fogja írni:

... van tejük és turónk és reb Mordeche már komolyan foglalkozik a beszemedrissel... Schön Dezső

Sem az A nem fogja

London, október 28. A Balfour-deklaráció jelentése s a rá vonatkozó határozatok. Ezt a célnak az a nyilatkozat következő tavai miniszterelnök

„Mint egyike a Balfour-deklaráció vagyok a jelen javasolt új Palesztinát. Az előttem felvett visszavonásról szöveges megbeszéléseknek, amelyek meghatározottak Anglia tetterés nemzeti otthonosan felhívó kosan tegyen nyben kijelenté, által elvállalt sen tejesíteni káját e kötelez

Ma szó cíó

Smuts tábornok angol politikai angol köztársaság német keltett. Ez donaldot arra, gven közé, amel pillanatil sem laráció feladásá iratával lényeg zik Lloyd George nek cowbridgei latkozata, amely vetkezőket mon

Komolyan mány revizió al lalását, mert a legutóbbi kormá galmazásánál számot vetettek amellet vagyok lakó két néptörz részesíték, de arról, hogy a szö tinában inaugur nem igazságtalan ben.

Angl a me szöve

Párizs, október 28. A Pro Palesztina elhatározat tette tudósítóját előtt: — Anglia boss megfedeését, am az 1929 auguszt tanusított elővig sitette. Az angol a Balfour-deklar angol történelmi teinek. Anglia k tum révén rárótt A sanremói szer dátumnak ezt a sét a hágai nemz ják vinni. A zsidó oly nagy jövője tisztára politikai mint amilyen az részéről érte, nem jait. Végeredmén nizmus, hanem A kétségessé.

London, október 28. Iroda jelentése s kutivó, mint az Leo Motzkinnal, nőkével folytatott határozta, hogy n

Cafe Metropol Restaurant
A Metropol kávéháznak ÉTTERME

Teljesen újonnan átalakítva MAJOROSI vendéglős vezetése alatt

NOVEMBER 1-ÉN MEÓNYILIK!

Sem az Aguda, sem a Brit Salom
nem fogja megszegni a zsidó egységfrontot

Az angol politikai élet vezérei a Fehér könyv revízióját követelik a kormánytól

Ha az Aktionskomité november 4-i ülésére megfelelő számú delegátus gyűl össze, úgy sor kerülhet a kongresszus elhatározására — Smuts tábornok érélyes tavrátban követelte a kormánytól, hogy jelenesse ki a Balfour-deklaráció épségen tartását

London, október 28. Angol vezetőpolitikusok körében mozgalom indult meg a Macdonald-kormány palesztinai programnyilatkozatának revíziója érdekében. Ezt a célt szolgálta Lloyd George-nak az a nyilatkozata is, amelyet tegnapi számunkban már röviden ismertettünk, valamint Smuts tábornoknak, a volt delarrikai miniszterelnöknek leírt néstékelto kijelentései. Smuts tagja volt 1917-ben annak a Lloyd George-kormány-nak, amely alatt a Balfour-deklaráció elhangzott. Smuts Fokvárosból a következő tavrátot küldte Macdonald miniszterelnöknek:

Smuts tábornok tiltakozó tavrata

„Mint egyike azoknak, akik felelősek a Balfour-deklarációért, igen nyugtalan vagyok a jelenlegi angol kormány által javasolt új Palesztina-politika miatt. Az előttem fekvő programnyilatkozat visszavonását jelenti azoknak a többszörösen megismételt kormánynyilatkozatoknak, amelyek a zsidó világnak a legbatarozottabb formában ígérték meg Anglia tetterős támogatását a zsidó nemzeti otthon felépítésénél. Nyomatékosan felhívom az angol kormányt, hogy tegyen nyilatkozatot közbe, amelyben kijelenti, hogy a Balfour-deklaráció által elvállalt kötelezettségeket hűségesen teljesíteni fogja a Palesztina-politikáját a kötelezettségekhez alkalmazza.”

Macdonald kijelenti, hogy szó sincs a Balfour-deklaráció feladásáról

Smuts tábornok érélyeshangu tavrata angol politikai körökben és az egész angol közvéleményben hatalmas feltűnést keltett. Ez a tavrát készítette Macdonaldot arra, hogy nyilatkozatot tegyen közbe, amelyben kijelenti, hogy egy pillanatig sem volt szó a Balfour-deklaráció feladásáról. Smuts tábornok tavrátával lényegében teljesen megegyezik Lloyd George volt miniszterelnöknek cowbridgei választói előtt tett nyilatkozata, amelyben többek között a következőket mondotta:

Komolyan remélem, hogy a kormány revízió alá fogja venni állásiglalását, mert aligha bíhetem, hogy a legutóbbi kormánynyilatkozat megfogalmazásánál minden körülménnyel számot vetettek. En maradtalanul amellett vagyok, hogy a Palesztinában lakó két néptörzset egyenlő elbánásban részesítsék, de meg vagyok győződve arról, hogy a szövetségesek által Palesztinában inangurált politika egyáltalán nem igazságtalan az arabokkal szemben.

Anglia bosszút akart állni a megfédésért, amit a Népszövetségtől kapott

Párizs, október 28. Justin Godart szenátor, volt miniszter, a franciaországi Pro Palesztina elnöke, a következő nyilatkozatot tette a Zsidó Távirati Iroda tudósítója előtt:

— Anglia bosszút akart állni azért a megfédést, amelyben a Népszövetség az 1929 augusztusi zavargások folytán tanusított elővigyázatlanagsaert reszesítette. Az angol kormány megtagadja a Balfour-deklarációt, amely egyike az angol történelem legragyogóbb fejezeteinek. Anglia ki akar bujni a mandátum révén rárótt kötelezettségek alól. A sanremói szerződések aláírói a mandátumnak ezt a nyilvánvaló megsértését a hágai nemzetközi bíróság elé fogják vinni. A zsidók palesztinai művének oly nagy jövője van, hogy egy olyan tisztára politikai természetű támadás, mint amilyen az angol munkáskormány részéről érte, nem rendítheti meg alapjait. Végeredményben tehát nem a cionizmus, hanem Anglia mandátuma vált kétségessé.

London, október 28. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a cionista exekutívó, mint az Uj Kelet már megírta, Leo Motzkinnal, az Aktionskomité elnökével folytatott tárgyalásai után elhatározta, hogy november 4-re London-

ba összehívja a cionista szervezet akcióskomitéját. Amennyiben az Aktionskomité ülésén a tagok nagy számban tognak megjelenni, úgy lehetséges, hogy a februárra összehívott cionista világkongresszust egy későbbi időpontra halasztják el. A kongresszus elhalasztása azért volna ajánlatos, mert februárban indul meg a Keren Hajjeszod nagy teli kampánya.

Weizmann Chaim szemrehányást tett az amerikai cionistáknak az angolellenes tüntetésekért

Newyork, október 28. A Newyork Times londoni jelentése szerint Weizmann Chaim professzor megütközésének adott kifejezést az amerikai cionisták angol-ellenes tüntetése előtt. Bármennyire is érthető volna az amerikai zsidóság felháborodása az angol kormány palesztinai programnyilatkozata fölött, — mondotta Weizmann — meg kell gondolni, hogy ehhez az új politikához sem

az angol parlament, sem pedig az angol nép nem járultak hozzá. Ugy, hogy az Anglia címére intézett fenyegetések a cionizmusnak csak árthatnak.

Sem az Aguda, sem a Brit Salom nem fogja megszegni a zsidó egységfrontot

Jeruzsálem, október 28. Rabbi Blau, az Aguda Jisrael vezetője kijelentette, hogy az Aguda nem fogja a zsidó egységfrontot megszakítani, éppen ezért, eredeti szándékától eltérően, nem fog résztvenni a Legislative Council választásain. A Brit Salom hivatalosan is közölte a palesztinai zsidó nemzeti tanácsal, hogy tagjai nem vesznek részt a Legislative Council választásán és ebbe a testületbe való kinevezést sem hajlandó elfogadni.

A palesztinai zsidóság tiltakozása

A palesztinai Zsidó Nemzeti Tanács (Vaad Leumi), valamint a Jewish Agency palesztinai végrehajtó bizottsá-

ga együttes proklamációt bocsátottak ki, amely kilejti, hogy az angol kormánynyilatkozat megsértését jelenti annak a történelmi fogadalomnak, amelyet az angol nép a zsidósággal szemben tett. Nemzeti otthon, bevándorlás és föld nélkül borzalmas tréfa és politikai képmutatás csupán. A jisuv elveti a kormánynyilatkozatot és annak a reményének ad kifejezést, hogy jelen esetben a kormány kijelentésében nem az angol nép akarata nyilatkozott meg. A jisuv semmilyen olyan parlamentáris intézményben nem vesz részt, amely a zsidó nemzeti otthon felépítését akadályozhatná. Az arab lakosság jóléte és fejlődése sokkal inkább függ a zsidó bevándorlástól és kolonizációtól, mint az angol kormány intézkedéseitől. Az angol néphez és az egész civilizált világhoz apellálunk, hogy védjék meg jogainkat és telhívjuk a világ zsidóságát, hogy tartson ki mellettünk.

A prágai cionista Világszervezet központjának áthelyezése

Prága, október 28. A csehszlovákiai cionista szövetség központi tanácsa határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik az angol kormány bejelentett új Palesztina-politikája ellen és leszögezi, hogy a zsidók ezt a kormánynyilatkozatot sohasem fogják elismerni. A határozati javaslat proponálja a cionista Világszervezet központjának Angliából való elhelyezését. A csehszlovákiai Jewish Agency tanács hasonló értelmű határozati javaslatot fogadott el, amelyben annak a reményének ad kifejezést, hogy a cionista tevékenység, a legutóbbi események hatása alatt, meg fog duplázódni.

Az angol külügyi hivatalban az érdekelt hatalmak jelenlétében kicserélték a tengerészeti egyezmény ratifikációs okmányait

Macdonald szerint rövidesen adva lesz a lehetősége annak, hogy Franciaország és Olaszország is megegyezzenek

London, október 28. A Foreign Officeban ma megjelentek az Egyesült Államok és Japan nagykövetei és a francia és olasz nagyköveteik jelenlétében kicserélték az angol kormányt képviselő Henderson külügyminiszterrel a londoni tengerészeti egyezmény ratifikációs okmányait. Az aktusnál jelen volt Macdonald miniszterelnök is. Aratifikációs okmányok letétbe helyezéséről jegyzőkönyvet vettek fel s ennek aláírása után Macdonald rádió-előadást tartott a kicserélés aktusáról. Az angol miniszterelnök annak a reményének adott végül kifejezést, hogy nemsokára adva lesz a lehetősége an-

nak, hogy Franciaország és Olaszország, melyeknek kormányai az utóbbi hónapokban komoly törekvéseket mutattak a tengerészeti megegyezésre, is csatlakozhassanak az egyezményhez. Az amerikai rádió ekkor Hoover elnököt szólaltatta meg, aki rövid beszédben rámutatott arra, hogy a londoni egyezmény a világéke egyik legfőbb biztosítéka, mert a három legnagyobb tengeri hatalom kormányai mondták le az egyezményben a tengerészeti fegyverkezés folytatásáról. Hamagucsi japán miniszterelnök beszédét Tókióból közvetítette az amerikai rádió. A japán miniszterelnök azt hangoz-

tatta, hogy a tengeri haderők limitálása a három hatalom között a surló-dási felületeket a minimumra csökkentette és a bizalmat egymás iránt megnövelte. Macdonald szintén arra mutatott rá, hogy az egyezmény aláírása óta a három hatalom között a viszony kifejezhetően barátságosabb, mint volt a londoni tárgyalások előtt. Az elhangzott beszédeket estig Londonba érkezett jelentések szerint Ausztráliában, Indiában, Amerikában, Japánban jól hallották. Az angol ratifikációs okmányt György király a dominiumok képviselőjében is aláírta.

A kolozsvári autósorsolás epilógusa a törvényszék előtt

Hat havi fogházra és százezer lej kártérítésre ítélték Anca papirkereskedőt, a kisorsolt autó tulajdonosát

A törvényszék helyt adott a szerencsés soffőr keresetének, aki főnyereményképpen egy rozoga autót nyert

Cluj-Kolozsvár, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék ma vette tárgyalás alá Anca kolozsvári papirkereskedő perét, amelyet városszerte óriási érdeklődés kísérte. Emlékeztetes, hogy Anca hónapokkal ezelőtt hatóságilag engedélyezett sorsolást rendezett, amelynek kapcsán a sorsjegyek megvásárlóinak egyetlen és főnyereményként egy vadonatúj autót helyezett kilátásba. Az Anca-féle sorsolás reklámjai egy ragyogóan szép autót ábrázoltak mindazoknak számára, akiknek az autó, mint az álombeli jobb élet-lehetőség elérhetetlensége lebeg szemük előtt. Bán, az egyik sorsjegyvásárló soffőr volt vidéken, szeretett volna autót venni, de Istenem, egy soffőrnek ebben az irányban csak meglehetősen korlátozott lehetőségei vannak, viszont ha sokat vezet autót az ember, mind jobban és jobban szeretne autót vásárolni. Bán

nem vehetett autót és így sorsjegyet vett, hogy hátha... És a sok sorsjegyvásárló közül valóban Bán érte az a szerencse, hogy birtokába juthatott az Anca által plakátrozott autónak, amely vágyainak netovábbját képviselte. Bán a sorsolás után megjelent Ancánál, hogy az autót hazaszállítsa. De nem volt kellemes a meglepetése, amikor Anca garázsában egy rozoga közlekedési eszközt talált, amely nem az autópár legújabb termékének, hanem egy kiérdemesült autórónak volt inkább nevezhető. El lehet képzelni, hogy Bán el volt keseredve. Sokkal kevésbé lett volna elkeseredve, mintha nem vette volna meg a sorsjegyet és továbbra is mint egy el nem érhető vágyat nézegette volna az Anca reklámján díszelő alkotást. A kellemetlen meglepetést azonban Ancánál rövidesen düh váltotta fel. Ő ugyanis feltette magában, hogy neki

joga van ahhoz az autohoz, amelyet Anca reklámján látott és család védjével bünvádi eljárást indított az általánosan ismert kolozsvári papirkereskedő ellen.

Az ügy természetesen elsősorban jogászörökben keltett óriási feltűnést, de a törvényszéknek paragrafusai Bánnak adnak igazat, mert tényleg a törvény-cikkelyek szerint az idealizált autó körül támadt afférban felismerik a megtevésztés kritériumait és ezen az alapon a kolozsvári törvényszéken már tegnap meg is kezdték a tárgyalást. A tárgyalásnak szenzációs eredménye van, amennyiben a törvényszék család vétségében bűnösnek mondotta ki Ancát és hat hónapra elzárásra, valamint 100 ezer lej kártérítés megfizetésére ítélte. Anca ügyvédje enyhítésért, Báné pedig szlyosbbitásért folyamodott a táblához.

szerecsőtlen-
ülve. A hajó-
zó volt, de a
ztatni. A gyer-
ni, muzsáj, így
vándorlasi tor-
szint, az élet,
törvénye azt
k mennt kell,
ent, Jelperzsei-

almukból fel-
ki rokonuk a
olyik a luosok
fejüket.
odik az egyik
mit uns?...

evra Kadisa
oda tért vissza,
lna segítséget.
s termet, újra
legidősebb, a
nost mindany-
djai nehez-

helt...
getti zsidó tár-
z életnek ezen
én. Csak amig
hónapig, amig
a kedvező hirt
ni:

arónk és reb
foglalkozik a
Schön Dezső

lte fel
yszéki

edéseit a felső
Istvan bünte-
fogja számita-
ásban és viz-
időt.

széki bíró nem
ténél, de ott
ában felesége,
mentese ugyan
ellen kiszabott
megis hangos

ogház

nem köny-
ok törredel-

sszáélésekre a
csak most, az
tett rá.
vetkezőképpen
el: Amikor a
elzalogosított
udvalevőleg a
elkönyvelik a
kiváltott tár-
okból. Ugyan-
zálogcédulát.
ott tárgykért

ette a zálog-
azonban nem
lyt összegeket
vakat a leltár-
g működhetett
most az üzlet
ső vált leltáro
elfedezte, hogy
gyrésze hiány-
eu természet-
atni, hogy mi-
ta meg a két
rint a kár 56
gon Koosis és
liescu azonnal
s utódorságon,
s után fogana-
okát.

ese alatt

ik!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemessel Erdélyi és Bánsági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc
Bukarest szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Az európai gazdasági konferencia november 17-én kezdi meg tanácskozásait. Genéből jelentik: A népszövetségi gazdasági bizottság ma megkezdte ülését, amelyen előkészíti a november 17-re Genibe összehívott gazdasági Európa-konferencia anyagát.

— Felmentették az örmestert, aki bakáját felpofozta. A kolozsvári hadbírószék előtt ma Virág János szilágymegyei esendőrtörzsorvezető perét tárgyalta, aki szolgálat közben elkövetett fegyverrel való támadást követően bíróság ítélt rá három hónapos börtönműzsigetésre. A bíróság azonban a támadást követően felmentette az örmestert, aki felmentése mellett a bíróság ítélt rá három hónapos börtönműzsigetésre is. A bíróság azonban a támadást követően felmentette az örmestert, aki felmentése mellett a bíróság ítélt rá három hónapos börtönműzsigetésre is.

— Negosanu képiállítás. A legnépszerűbb román festők egyike, Negosanu, akinek tárlata Kolozsváron eddig is a legnagyobb sikert jelentették, vasárnap délelőtt nyitja meg reprezentatív tárlatát a prefektúra kiállítási termében. A tárlatra még visszatérünk.

— A kolozsvári rendőrség hírei. A kolozsvári rendőrség Stern Gyula bűnvádi feljelentést tett G. E. Kolozsvári vegyész-mérnök ellen egy 8000 lej értékű szmoking eltalálása miatt. — Hentes Gyula és Szilágyi Márton kolozsvári lakosok feljelentést tettek Róth Gyula Kossuth Lajos uccai lakos ellen tiltott fegyverrejtegetés címén. A rendőrség bevezette a nyomozást. — Mészáros Erzsébet, a kolozsvári gyermekmenhely alkalmazottja lopás címén feljelentette Maier Máthé né kolozsvári lakost. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Orvosi hír. Dr. Weiss H. Mendel orvos (Reghin, Cal. Mihai Vieazul 30.) október 28-án, tanulmányútra, Párizsba és Neuheim fiúdjára utazott.

— A KOLOZSVÁRI REVIZIÓS BIZOTTSÁG IS HELYBENHAGYTA AZ ALPOLGÁRMESTEREK VÁLASZTÁSÁT. A tartományi igazgatóság mellett működő helyi közigazgatási reviziós bizottság (Comitetul Local de Revizuire) ma délelőtt tárgyalta azt a fellebbezést, amelyet a kolozsvári román blokk adott be a négy alpolgármester megválasztása ellen. Ismeretes, hogy a román blokk fellebbezte a városi tanácsnak a négy alpolgármester választására vonatkozó határozatát. A helyi reviziós bizottság annakidején helyt adott a fellebbezésnek, a legfőbb közigazgatási fórum azonban a központi reviziós bizottság néhány állapotott meg az alpolgármesterek számát. A városi tanács e határozatnak megfelelően megajtette az alpolgármester-választást, amelyet a belügyminisztérium is jóváhagyott. A román blokk azonban ismét fellebbezést jelentett be, azon a címen, hogy a legfőbb reviziós bizottság nem értesítette őket döntéséről. A ma délelőtt tárgyaláson dr. Pop Valér és Bornemissa Sebastian dr. fejtették ki a román blokk álláspontját a helyi reviziós bizottság előtt, míg a kartell-pártokat dr. Flaviu Laurentiu ügyvéd képviselte, aki igen alapos jogi okfejtéssel mutatta ki a román blokk fellebbezésének alaptalanságát. A helyi reviziós bizottság helyt adott Flaviu Laurentiu érvelésének, a román blokk fellebbezését elutasította, de ugyanakkor felhívta a városi tanácsot, hogy a négy alpolgármester közül jelölje ki az első alpolgármestert, mint a polgármester helyettesét.

A lemondásra kényszerített braziliai elnök elhagyta Braziliát

Vargas, a győztes forradalom vezére harmincezer főnyi hadsereg élén vonul be Rio de Janeiroba — Nem vették őrizetbe a Eaden német hajó kapitányát

Newyork, október 28. Az Associated Press riodejaneiroi távirata szerint Washington Luiz, a szövetségi államok lemondásra kényszerített elnöke Európa felé induló hajón elhagyta Braziliát területét. A régi rezsim többi vezetői továbbra is a torracalmi kormány foglalták. A lapokhoz érkezett jelentések közlik, hogy Vargas, a győztes forradalom vezére harmincezer főnyi hadsereg élén akar bevonulni Rio de Janeiroba. A köznyomásra veszik, hogy november 15-én Vargas elfoglalja a szövetségi elnöki széket.

Newyork, október 28. Rio de Janeiro-ból jelentik, hogy a braziliai ideiglenes kormány külügyminisztere a Eaden Hagap gőzös lövetésével kapcsolatban sajnálatát fejezte ki a német, spanyol és lengyel diplomáciai képviselők előtt. A braziliai államkincsér a külügyminiszter szerint kártalanításban fogja részesíteni a hátramaradtakat és a sebesülteket.

Berlin, október 28. Rio de Janeiro-ból megérkezők azt a híradást, hogy a Eaden német utasszállító hajó kapitányát őrizetbe vették volna. A hajó ma este sérüléseinek kijavítása után kapitánya vezetésével elhagyta a braziliai főváros kikötőjét. A newyorki Associated Press távirata szerint Rio de Janeiro-ban a vizsgálat megállapította, hogy a Santa Cruz erőd parancsnoka felelős a német gőzös lövetéséről. A parancsnok felelőséért a kikötőből távozó hajókra vonatkozó parancsokat. Hamburgba a Eaden parancsnoka távirati jelentést küldött a hajó lövetéséről. A jelentés közli, hogy a Eaden az új braziliai kormányzattól kapott kikötőelhagyási engedélyt a kikötő vizein zászlóval üdvözölték a hajó kapitányát és az erődök. Santa Cruz előtt szóróbombával is jelezték távozását s ekkor érte fel a hajó, amely, mint ismeretes, 27 embert megölt és több mint negyvenet megsebesített.

Elmaradt a román nemzeti színház keddi esti előadása,

mert Jeana Popovici drámai hősnő mérgezési tünetekben megbetegedett

Cluj-Kolozsvár, október 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári román Nemzeti Színház mai, keddi esti előadása váratlanul elmaradt. A szék számmal összeállított közönséget az Opera foyerjében felirat fogadta, amelyben a színház igazgatója közli a közönséggel, hogy az együttes drámai hősnője, Jeana Popovici váratlan megbetegedése miatt az előadást nem tudják megtartani.

Az előadás elmaradása természetesen élénk felháborítást keltett és különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg az iránt, hogy Jeana Popovici, aki a román színház legjobb művésznője és drámai szerepekben nélkülözhetetlen tagja az együttesnek, mi akadályozta meg fellépését. Tudni kell, hogy Jeana Popovici egyike Románia legnagyobb művésznőinek, akik a kolozsvári román közönség kedvenceivé fogadott. Ilvenformán érthető megerőltetés keltett városunkban a keddi esti órákban elterjedt hír, amely arról ad hírt, hogy a kitünő színésznő, aki egyébként dr. Popovici kolozsvári orvosnak a felesége és vezető szerepet tölt be az előkelő román társaságokban hétfőn este a keddi estére hirdett

— Orvosi hír. Dr. Hamburg József szemorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte.

— **Kilenc közönség öntött el a Mura és a Zala.** Budapestről jelentik: Nagykanizsáról jelentik, hogy a Mura és a Zala a napok óta tartó nagy esőzések miatt kilenc közönséget öntött el. A közönségek teljesen el vannak vágyva a külvilágtól. Megközelíthetlenségük miatt az áradat által okozott kárról pontos híreket még nem lehet kapni. Emberéletben nem esett kár.

— **Egy főtisztviselő vette át a bécsi rendőrség vezetését.** Bécsből jelentik: Pammer, a bécsi rendőrség másodfőnöke előtérreltette végleges nyugdíjaztatás iránti kérését. Mivel Schöber volt kancellár rendőrőrnök, aki a nemzetgyűlési választásokon jelöltette magát, éppen emiatt most szolgálaton kívüli viszonyban van, a rendőrség vezetését Brandl Ferenc főtisztviselőre bízták.

— **A PESTI RÁDIO KEDVENCEI KOLOZSVÁRON.** A Magyar Színházban tegnap este megint a pesti jókedv varázsa áradt szíjjal. A színen a pesti rádió stúdiójának válogatott művészei játszottak. Sokat tapsoltak Sebő Miklós decensen előadott dalainak. Szász Ilka színész-imitációi pompások voltak. Mocsányi-Lakos patetikus, ötletes duója szintén nagy tetszést aratott. Elragadóak voltak meg Vidor Feri és Érczkövy László.

darab főpróbája közben mérgezési tünetekben eszméletét veszítette.

A művésznőt a mentők részben a klinikára szállították és szorgos kezelés alá vették. A művésznő betegségéről azonnal a legkülönbözőbb verziók kapnak szárnyra és természetesen elsősorban azok a feltevések találtak hitelt, amelyek szerint a művésznő öngyilkosságot követett volna el. A színház köréből szerzett értesülésünk szerint nem valószínű, hogy a művésznő öngyilkosságot követett volna el. Jeana Popovici rendkívül ideges temperamentum, akinek művészete éppen abban áll, hogy nemcsak megjátssza, hanem átéli szerepét. Az állandó idegfeszültségben élő művésznő asszony rendszeresen szedett idegcsillapító szereket és az a feltevés, hogy tegnap táján a megszokott dózissal nagyobb mennyiségű gyógyszert vett be.

Jeana Popovici állapota egyébként kielégítő és orvosi biznak abban, hogy rövidesen már ismét felléphet. A klinikán az érdeklődők nagy tömege keresi állandóan Kolozsvár népszerű művésznőjét.

— **Árvízveszedelem a német-ceseh határvidéken.** Berlinből jelentik: Az utóbbi napok tartós esőzései Porosz-Sziléziában és Szászországban áradásokat okoztak. Az Izer folyó kilépett medréből és több közönséget elárasztott. Ezek közül a cseh határvidék közelében fekvő Mar-klissa van a legnagyobb veszedelemben. A közönség kiürítését nagy apparátussal folytatták. Bécsi jelentés szerint a Arlberg hegylőn a havazás még tart. A hőréteg élén az egy méter. Tíró több pontján lavina veszély van.

— **Orvosi hír.** Dr. Lövy Margit, gyermekorvos berlini tanulmányjáról hazaérkezett és rendeléseit Targu-Mures, Str. Traian (Baros Gábor uccá) 26. sz. alatt újra megkezdte.

— **Meghalt Nemes Marcell.** Budapestről jelentik: Nemes Marcell, a világhíró magyar műgyűjtő tegnap Münchenben meghalt. Nemes Marcell már régebben megbetegedett, ennek ellenére halála váratlanul következett be, mert az orvosok biztak felépülésében.

— **Rádióhallgatás közben megölt a széngáz egy anyát és a leányát.** Szekszárdról jelentik: Borbély Jánosné dunaföldvári lakost és leányát lakásán felöltözve halva találták. Szénnel befűtötték kályhájukat és rádiót hallgattak. Az anya az asztalnál kézimunkázott, leánya pedig a diványon feküdt. Reggel a házből a lakásból kitúró széngázra lettek figyelmesek. Bementek Borbélyékhoz, ahol az anyát és leányát élettelenül találták. Az előhívott orvos már csak a beállított halált állapíthatta meg.

— A király távirata a nagyváradi zsidó konferenciához. A nagyváradi konferencián a királyhoz küldött hódelő táviratra a király udvartartása a követ kezébe választ küldte: Dr. Fischer József képviselő urnak, Nagyvárad, Szinaja, Pelos-kastély. Őfelsége, a király kegyes volt lehatalmazni, hogy továbbítsam Önöknek magas köszönetét az Ön által az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nevében kifejezett hódolattal. Őfelsége ma gántikára D. Dimitrescu. Itt említjük meg, hogy a nagyváradi konferenciának sikeres megrendezéséért elsősorban Blum Zsigmondot éri a dícséret, aki egy maga irányította a konferencia megrendezésének nehéz munkáját.

— **Hatvan ezer angol könyv a világháborúról.** Londonból jelentik: A hadiműzeumban hatvan ezer könyvet gyűjtöttek össze, amelyek mind a világháborúról íródtak.

— **Feloldották a zár alól Amerikában Schmitzer „Casanova visszatérése” című könyvét.** Newyorkból jelentik: Schmitzer „Casanova visszatérése” című könyve, amelyet annak idején a „Bűn ellen küzdő liga” feljelentése alapján elkövetették, a bíróság terjesztésre szabadította. A bírósági végzésnek indoklásában megállapítja, hogy a könyv irodalmi alkotás és ezért a folyamatba tett eljárást meg kell szüntetni.

— **A fasizta Olaszország nem akar háborút Párizsban.** A lapok élénk kommentálják Mussolini tegnapi beszédét. A Matin főleg azt említi a beszédből, hogy a fasizta Olaszország nem akar háborút. Több lap meglepetéssel kritizálja Mussolini újabb megvilágításának a békeszerződés revíziójára vonatkozó részét. Szerintük a revízió felvetése és állandó felszínen tartása békét veszélyeztető propaganda.

— **Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára.** Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát. A dumping veszélye állandóan fennmarad s különösen akkor lesz a gabonára végzetes hatással ha egyszer Oroszország rekordtermést érhet el.

— **Egyre súlyosabbá válik a helyzet Amerikában a munkanélküliség növekedése miatt.** Newyorkból jelentik: A munkanélküliség növekedésével a helyzet egyre komolyabbá válik. Már a rendőrség is gyűjtőakcióba fogott, hogy a nyomorban enyhítsenek. Az összes rendőrök 4-5 dollárral járultak hozzá az akcióhoz. Remélik, hogy külön nyomor- enyhítési akciójuk három hónap alatt 35 ezer dollár kiosztására lesz képesek.

— **Fellázdak Formosa sziget lakói.** Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint Formosában a lakosság fellázadt a tisztviselők egy részét lemezárta. Csapatokat küldöttek ki a lázadók ellen.

— **Uj szénbányavállalat alakult Angliában.** Londonból jelentik: Lancashireben 12 és fél millió fonttal új szénbányavállalat alakult, amely 1500 bányamunkást készült foglalkoztatni.

— **Visszarámlik a német tőke.** Berlinből jelentik: A zürichi tőzsdékről érkező jelentések szerint megkezdődött a német tőke visszarámlása Németországba. Politikai körökben ezt a belső helyzet feléli idegesség megszüntése első jeleinek tekintik.

— **Anglia beszünteti a léghajógyártást.** Amerika új óriásléghajót épít. Londonból jelentik: Anglia, úgy látszik, végleg feladta a léghajóval való kísérletezést. Az „R. 101” katasztrófiája óta tudvalevően minden munkát megszüntettek a cardingtoni léghajógyárban. Az „R. 101” testvérhajóján, az „R. 100”-on tervbe volt a különböző átalakításokat már nem hajtották végre és nincs kizárva, hogy az „R. 100”-at teljesen leszerelik. A cardingtoni léghajógyárból hétszázötven munkást boosítottak el. Az angol léghajózási kísérletek beszüntetésével egyidejűleg Washingtonból is a hír érkezik, hogy az amerikai kormány teljes gőzzel folytatja léghajóépítését. A tengerészeti minisztérium harminckettől millió dollárt irányított elő a 1931-es költségvetési évré, amely öszszesből másfél milliót az új óriásléghajó építésére fordítanak. Ez a léghajó a friedrichshafeni Zeppelin-műveknél készült és „ZRVI” lesz a neve.

Jellemét, jövőjét, sorsát megtudja írásból
Bíró: Grafológia Lei 238
 Vid'kre utánnomást küldi
LEPAGE Cluj,

Nagy közlekedés

Megakapák a fra...

Párizs, október 28. A „Nagy Párizs” konferenciát tartó tőzsdéken tárgyalásokat és levelezéseket megkezdtek a legfontosabb problémák megoldására. A déli és a keleti zónák minden tagja külön-külön tárgyalásokat folytat az egyes zónák között. A Place de l'Étoile forgalmasabb pontjaitól délután hét óráig zárva tart az autók közlekedése. A déli zóna minden tagja külön-külön tárgyalásokat folytat az egyes zónák között. A déli és a keleti zónák minden tagja külön-külön tárgyalásokat folytat az egyes zónák között.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Az orosz dumping egy rekord-termés esetén végzetes hatással lesz Európára. Londonból jelentik: Egyik gazdasági lap megállapítja, hogy számolni kell ezután minden évben azzal, hogy Oroszország a gabonát exportáló országok között előkelő helyre verekedte fel magát.

Nagy-Párizs közlekedési problémái

Meg akarják szüntetni a gyalogjárót a francia fővárosban

Párizs, október 28. Most fejeződött be a „Nagy Párizs” kongresszus. Hónapokon át tartó tanácskozásokon és vitákon tárgyalták mindazokat a módosításokat és lehetőségeket, melyek segítségével meg lehet oldani a mai Párizs legégetőbb problémáját: a közlekedést és megvetni a jövő Nagy Párizsának alapjait. Mérnökök, építésszek, esztétikusok vettek részt a vitában. A diskussziók anyagát több hatalmas kötetben fogják közrebocsátani.

Egyelőre ugylátszik ez az egyetlen eredménye a kongresszusnak, mert még csaknem beláthatatlan nehézségek tornyosulnak a kérdés gyakorlati megoldása elé. A mai Párizs raktárja a közlekedés elsősorban az autó.

A déli és az esti órákban a főutvonalakon minden percenként százötven percre állnak az autók száza. A gyalogközlekedés egyre életveszélyesebb, a rendőrség pedig teljesen tehetetlen.

A Place de l'Opéra, mely Párizs legforgalmasabb pontja, déli tizenegy órától délután hét óráig hatszázötvenezer autó rohan keresztül. A londoni City csak kétszázötvenezer, a berlini Unter den Linden százötvenezer autó. Az autómobilgyarak egymásra licitálnak az olcsó márkák gyártásában. Citroenkocsit már háromezer frankért lehet venni, tizenkét havi, kétszázötven frankos részletfizetéssel. Ismerek egy házat, melynek harmán fel lakói közül huszoneg van autója, de egyik sincs cselelője. Ez mutatja, milyen olcsó ma Franciaországban a gép és milyen drága az emberi munka. Az autómobilgyaralomban megkönnyítésére mindent megpróbáltak már, annál is inkább, mert a nagy autógyárak tulajdonosai bent ülnek Párizs központjában. Nemelyik szük utcaiban egy megkegyelmitett gyalogjárót, hogy két ember nem fér el egymás mellett. Mindhiába. Annyi bal eset, összeütközés keletkezett már, hogy néha fölörög, sőt órára megakad az egész városrész forgalma, ami kihatással van a főváros közlekedésének egészére. A Metro, a földalatti vasút ideális közlekedési eszköz, de nem tudja befogadni az újabb és újabb tömegeket. Magasvasutat nem akarnak, eléggé elcsúszottak az új vasúti vasút ideális közlekedési eszköz, de nem tudja befogadni az újabb és újabb tömegeket. Magasvasutat nem akarnak, eléggé elcsúszottak az új vasúti vasút ideális közlekedési eszköz, de nem tudja befogadni az újabb és újabb tömegeket.

A kocsiút mindkét oldalán lévő gyalogjárót megszüntetik. Az így nyert felületet hozzáfertesítik a kocsiúthoz, melynek szélessége ezáltal megkétszereződik. A gyalogjárók problémáját az új terv igen elismert oldja meg. A házakban megszüntetik a földszinti lakásokat, a boltokat fellelelik az első emeletre. A földszinti helyiségeket kiképezik árkádok, mint a Rue Rivoli-ban. A gyalogjárók az árkádok alatt közlekednek. Nagyon szép ez a terv, méltó Hansmannhoz, III. Napoleon egykori prefektusához, a modern Párizs megteremtőjéhez. Csak egy baj van: ezidő szerint készíthetetlen és még beláthatatlan ideig az arad. Rengeteg pénzbe és lakásba, vázlethez is kerül. Ha csak az autókonszernek nem hitelezik a szükséges tőkét, mert az elsősorban az ő érdekük.

Nem kevésbé fogas ügy a környező városok: Boulogne, Neuilly stb. Párizs-hoz csatlakozásuk kérdése. A Hotel de Ville urai nagyon szeretnék a csatlakozást, mert ily módon csaknem hatmillióra emelkednék Párizs lakosainak száma, hát még az adóbevétel! Eppen ezért azonban húzódoznak a környékbeli települések gazdasági önállóságuk feladásától. Mindent összevéve, bizony ki vételek energiájú bűvészeknek kell lennie, aki meg tudja teremteni a mai viszonyok között Nagy Párizst!

LEITNER ZOLTAN:

Örsön

a zsidóság frontján

Nahum Sokolov előszavával. A jeles publicista írásai az aktuális zsidó problémákról — Ára 100 lej KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Hirdessen az Uj Keletben

KÖZGAZDASÁG

Változások a Kreditanstalt romániai érdekeltségéinél

Elsőbb a pénzügyi intézeteket vezetők meneszteték, de reorganizálják az iparvállalatokat is

Bucuresti—Bukarest, október 28. Nagy események játszódnak le a román gazdasági élet legteljesebb köreiből. A bukaresti igazgatóság ajtó mögött lázasan tolnak már hetek óta a tárgyalások, amelyek jelentős változásokat készítenek elő a pénzügyi intézetek és az érdeklődőkhöz tartozó iparvállalatok egész szervezetében és fizeti strukturájában.

Egyik ilyen szenzációja a piacnak az a befejezett tény, hogy miután Rubinstein Brunot eltávolították a Christofoni-bank vezérigazgatói posztjáról, most a Rotschild-csoporthoz tartozó Banca de Credit Romannal van közös-

bön hasonló személyi változás. Arról van szó, hogy Kaulmann Oszkár vezérigazgató is rövidesen lemond és távozik az intézet éléről.

A két vezető pénzügyi intézetnél beállott személyi változások kihatnak az intézetek, illetőleg a Kreditanstalt érdekeltségéhez tartozó romániai iparvállalatokra is, elsősorban természetesen a Resica és a Titán-Nadrág-Kalán vasművek vezetésére.

Bukaresti pénzügyi körökben messzemenő kombinációkat fűznek ezekhez a változásokhoz.

A kolozsvári kézműiparosok tiltakozása a forgalmi adó alkalmazása ellen

A fényüzési és forgalmi adó teljes törlesztését követelik a kisiparosok

Cluj—Kolozsvár, október 28. A bukaresti Ipartestületek Központi Választmányának felhívására a kolozsvári kézműiparosok folyó évi október hó 26-án az Ipartestület helyiségeiben nagy számban összegyűltek és miután meghallgatták a különböző felszólalásokat, azok felett a nehézségek felett, melyek a kézműiparosokat az újonnan kivetett forgalmi adó ügyében elterjesztettek, egyhangulag a következő határozati javaslatot szavazták meg:

Azok az igazságtalanságok, melyeket a kistermelő állandóan elszenvedni kénytelen azért, mert a törvények hozásánál őt senki sem kéri meg előzetesen, az utolsó idő egyik legnehezebbével szaporodott. A fényüzési és forgalmi adó módosítása alkalmával tiltakozásunkat jelentettük be, ezt azzal indokolva, hogy a forgalmi adóval nem lehet megterhelni a kistermelőt mindaddig, amíg ez olyan anyagokat dolgoz fel, melyek után már a forgalmi adó egyszer, de sok esetben többször lerovatott. Azonban, sajnos, úgy az akkori, mint a későbbi panaszok eredménytelenek maradtak.

Nem tagadjuk, igaz, hogy valamelyes engedelmények tétettek, de mindezek dacára ez az adó oly magas a múltévvel szemben, hogy az egyenes adóval vetekedik és a legjobb esetben az egyenes adó ötvenszázalékát teszi ki. Így egy olyan iparos, aki a 40.000 lej jövedelem után van megadóva, a tavaly 200 lej forgalmi adót fizetett, ebben az évben pedig 2200 lej forgalmi adóval van megadóva, tekintve vége az 50 százalékos engedelményt a javítások után. Ebben az esetben tehát az emelkedés 1100 százalékos és ebből a kategóriából vannak a

legtöbben városunkban.

Ebben a helyzetben az összes kolozsvári kézműiparosok kénytelenek voltak leülni a tárgyalásokra és most aggodva várják az eredményt. Sajnos, törvény szerint ezek az adók végrehajtó hatállyal bírnak, tekintet nélkül a fellebbezésekre, úgy hogy a szegény iparosok kénytelenek fizetni, ha lesz honnan, másképp azt a kevés megmaradt butortát is elárverezik.

Másrészt, tekintve a mai nehéz megélhetési viszonyokat és a teljes munkahányt, még az egyenes adókat sem várnak képesek megfizetni.

Tekintve azt a szomorú helyzetet, melybe önhibáján kívül került városunkban különösképpen a kis kézműipari munkaadó, a legsürgősebben kérjük:

- 1. A fényüzési és forgalmi adó teljes eltörlesztését és amennyiben ez nem történik meg,
- 2. Függesszessék fel a fényüzési és forgalmi adó fizetését kötelezettségre azokban az esetekben, amikor az fellebbezés alatt áll mindaddig, amíg az teljes elintéztet nem nyer.
- 3. Függesszessék fel az adók behajtása általában a kistermelőktől arra az egész időre, amíg ezeknek munkájuk nincsen.

Ezek lennének a kolozsvári kistermelők legsürgősebb fajdalmi, megbizuk a bukaresti Ipartestületek Központi Választmányát, hozza ezeket az illetékes hatóságok tudomására, a kolozsvári Ipartestület írodáját pedig, hogy egy-egy példányt küldjön azoknak a hatóságoknak és szakmai szervezeteknek, melyeket jónak lát.

A brassói kiskereskedők és kisiparosok tiltakozása

Vasárnap délelőtt a brassói kiskereskedők és kisiparosok közös gyűlést tartottak, amelyen a Kiskereskedők Szövetségének vezetősége ismertette a kormány elé terjesztendő memorandum szövegét a kiskereskedői har sérteíről. A memorandum többek között követeli, a házalókereskedeleme megrendszabályozását, hogy csak szakképzett egyének nyit hassanak üzletet a heti és országos vásárokon újabb szabályozását, a kamatok rendezését ötezer lejig a községi bírások visszaállítását és az adóanonnálik megszüntetését. Brassó város tanácsától az adóval szemben mérséklését kéri a szövetség, valamint a bódék ügyét.

A gyűlésen, amelyen Száva Gerő a Szövetség elnöke elnökölt, többek között hozta az egyes kérdésekhez. Rácz József és Tellmann Béla iparosok az ipartestület szolidaritásáról, Schlosser Reinhold pedig a száz kiskereskedőktársak együttműködéséről biztosította a szövetség vezetőjét.

A gyűlésen a vezetőség bizonyos bejelentéseket tett, amelyeknek élé egyes nagykereskedők és gyárosok ellen irányult. Minthogy úgy látjuk, hogy a kiskereskedők Szövetségének vezetősége mellékvágányra tévedt, ezekről a beje-

FELIX WELTSCH A zsidókérdés

A modern eszméramlatok tükrében. Vitérséget az antiszemitizmusról. Cionizmusról, és asszimilációról. Ára 40 lej. KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

lentésekről nem is számolunk be, csupán annyit jegyzünk meg, hogy bojkottok és hasonló akciók kezdeményezése nem lehet a szövetség feladata és az ilyen eszközök nem is mindig felelnek meg a kereskedelem érdekeinek.

Csökkérvény egy aradi építkezési vállalat ellen. A Bozsi, Veszel és Kánya-féle aradi építkezési vállalkozói cég ellen csökkérvést adtak be az aradi törvényszéken. A csökkérvek összkövetelése mindössze 31.000 lej. A törvényszék napokban dönt a csökkérélem ellen.

Az orosz hócipő-szállítvány utolsó részlete: 70 ezer pár hócipő. A bukaresti hócipő-kereskedők delegációja Marco Prezente nagykereskedővel az élén Manoilescu miniszternél intervenáltak, hogy legalább most az orosz hócipő-szállítvány utolsó részletének elvételét akadályozza meg. Manoilescu miniszter azt a választ adta a bukaresti kereskedőknek, hogy a kérdést a legközelebbi minisztertanács elé viszi, mely dönteni fog a 70.000 pár hócipő sorsáról.

A királyi család nevelt tilos használni kereskedelmi vagy ipari cégek megjelölésére. A kolozsvári Kereskedelmi Kamara közli, hogy a minisztertanács mellett működő Gazdasági Bizottság határozata értelmében, a királyi család tagjainak a neveit, kereskedelmi, vagy ipari cégek jelölésére használni szigorúan tilos.

A kolozsvári Kereskedelmi és Ipar-kamara közleményei. Az aradi társakamara arról értesít, hogy egy ottani tekintélyes pénzügyi személyiség, képes nagyobb külföldi kölcsönöket szerezni komoly vállalatok részére. Az érdekeltek részletesebb felvilágosításokért forduljanak az aradi kereskedelmi és iparkamarához.

A német nagybancok havi mérlege. Berlinből jelentik: A német nagybancoknak most megjelent havi mérlegében a német gazdaság visszatükrözött az ősz szezon pénzügyi viszonyait. A hat nagybancok által kiállított összesen 132-vel 11.672 millióra csökkent. Junius vége óta a kiállított összesen 625 millióval mentek vissza. A visszafelhaladás oka a külföldi pénzek visszavonása és a belföldi betéteknek napipénzzé való átváltoztatása. A report és lombard 32 millióval 430 millióra ment vissza.

Német jelzálogbancok fuziósi tervét. Berlinből jelentik: A Leipziger Hypothekbank és a drezdai Bodenkreditanstalt fuzionálni készülnek. Ebben az esetben a drezdai intézet lesz a fővevő. A lipsezi bank részvényétől kezdve hatmillió márkára. A részvények kicserélése 1:1 arányban fog történni. A Bodenkreditanstalt 12, a Leipziger Bank hatszázalékos osztalékot fizetett.

Üzlet átszervezés miatt

Az ünnepekről visszamaradt 4 és 9 kötetes MACHSOR gamitrukat, 6 kötetes selyem és gyapjú TALESIM mirjam és diszkótéses mennyasszonyi imakönyveket stb., továbbá szorgon és kántor Grammofon-lemezeket, a világhírű Rosenblatt és más híreves kántorok válogatott művészi szereményeit mélyen leszállított gyári áron kiárusítom

Ne dobja ki pénzét drága beszerzési forrásoknál és siessen míg a készlet tart a

SAFRUTH-ba Cluj, Piata M. Viteazul 39

Postai megrendeléseket pontosan eszközlők Ugyanott Cassa-blok minden színben és mennyiségben gyári áron kapható

Ünnepi ajándék a héber nyelv barátainak

Megjelenik Graetz nagy zsidó története héber nyelven A hatkötetes történet bolti ára 3400 lejbe fog kerülni

דברי ימי ישראל

Az Uj Kelet olvasói rendkívül kedvező áron szereshetik meg ezt a hatalmas művet, amennyiben folytatásokban is megvásárolhatják. Minden héten egy-egy kötetes füzet jelenik meg gazdagon illusztrálva, finom papíron. Összesen 52 füzetből fog állni a nagy zsidótörténet. Egy füzet ára 21 lej tehát az egész mű 3400 lej helyett csak 1092 lejbe fog kerülni. Eddig 20 füzet jelent meg. Kapható az UJ KELET könyvostályában

Színház-Mozi

A Román Opera műsora

Szerda, 1930 október 29-én: Trubadur.
Péntek, 1930. október 31-én: Gianni Schicchi és Parasztbecsület.
Vasárnap, 1930. november 2-án délután: Mártha.
Hétfő, 1930. november 3-án: Szünet.

Uj korszak következik a burleszkek terén

Beszélgetés Buster Keatonnal

Az a hatalmas felfordulás, amelyet a beszélőfilm okozott Hollywoodban, szatyor bukását és új nevek feltűnését okozva a film horizontján, természetesen nemcsak a nagy drámák főszereplőinek sorsába szolt bele, hanem újra meghatározta a burleszkek hőseinek működési irányát is.

A film, amely megszólal, természetesen a burleszkek terén is más stílust, más elméletet követel, más lehetőségeket nyújt, de a régi trükkök nagyrészt avulttá tette. Buster Keaton, a világhírű komikus, a közönség kedvence, nemcsak színész, hanem színesfilozófus is, aki burleszkjeinek ötleteit pszichológiai alapon használja fel és aki kitűnően ismeri a közönség lelkét. Buster Keaton legutóbb egy amerikai újságról határozottan megállapította nyilatkozatában, hogy a régi burleszk-ötletek, trükkök és gondolatok idejüket multáék és a burleszkekben éppen úgy új eszközök alkalmazandók, mint a drámákban és egyéb nagy slágerekben.

A komikusnak már eddig is sokkal nehezebb dolog volt, mint a drámai színésznek — mondja nyilatkozatában Buster Keaton —, mert hiszen sokkal nehezebb dolog megnevetetni, mint megrikatni. A nevetés fő eleme a meglepetés. Mindig olyasminnek kell történnie a burleszkekben és a vígjátékban, amit a közönség nem vár. Már most tessék elképzelni, milyen nehéz annak a közönségnek újat és meglepőt nyújtani, amely husz éve jár moziba.

A beszélőfilmmel segítségére siet a komikusnak a hang és a beszéd, viszont ezt a segédesszöveget elhanyagolni sem szabad. Ide teljesen új módszer kell. Csak egyetlenegy szempont maradhat meg. Az, hogy a közönség érdeklődését már az első jelenetben magával a komikus, humoros témával kell lekötöni és nem szabad úgy — mint sok komikus teszi — más témával kezdeni és később áttérni a témára.

Véleményem szerint a beszélő játékok és burleszkek számára a legalkalmasabb témák a komikus operák lesznek. Tegyük fel, hogy operai kiállításban, kórusban és hatalmas díszlettel várják egy burleszkekben a királyt, a közönség érdeklődését is felkelti a hatalmas díszlet, a pompás udvari kép és mikor már az izgalom a tetőpontra hág, — amit a zenei előkészítés is fokozhat, — akkor egy apró, jelentéktelen ember lép be koronával a fején és paláttal a vállán. A hatás elmaradhatatlan.

Az új burleszkek a fényképezési és helyzeti trükköket ki kell egészíteni a szöveg és a zene humorával. Amikor még vaudeville-színpadon léptem fel, számomra úgy kezdődött, hogy a szolgák egy hatalmas vörös szőnyeget terítettek fel a színpadra, a kulisszák mögött magas, trillázó szopránhang hallatszott és ez után az előkészítés után jelenem meg fehérre kent képpel és bohócruhában a színpadon. Soha nem maradt el a hatás olyan közönségnél, amely még nem látott.

A burleszkek ma már elmaradhatatlan a világ moziainak vásznáról. Kétségtelen, hogy ha minden rendelkezésünkre álló eszközöket, beszélő, zenét, hangot és jó dalokat felhasználunk, akkor a beszélő burleszkek még az addiginél is nagyobb kedveltségre fog szert tenni a világ moziközönségénél.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez!!!

Mindazok, akik születésüktől, vagy későbbi behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy akár saját maguk választotta, akár az orvos által előírt szemüvegük pontosan fejjükre és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üveget orvos írja elő, épp oly lényeges azoknak, akik sokat olvasnak, avagy precíz rajzokat, v. mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklátszerész válassza meg, szükség esetén formálja azt a fejüket és az arc szerint.

Ezen okok figyelembevételével indította Kolozsvár alant jegyzett legregibb szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált — rendszer bevezetésére, hogy minden darab, üzletében összeállított szemüveget a cég jegyével ellásson, a kereten előforduló deformációt vagy törést két éven át díjtalanul végezze és erről írásbeli garanciát vállaljon. — Aon biztos hiszem, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátvás Fia szaklátszerész

Cluj, Calea Victoriei No. 2 — Alapítási (v 1864

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYE

Ritka vendégek Kolozsváron. A jövő héten ritka vendégei lesznek Kolozsvárnak. A világ legjobb parasztszínháza, a híres Tegernsee-együttes fog vendégszerepelni. A tiroli parasztság nem dilettánsokból áll, hanem 23 éve együttműködő nagyszerű színészekből. Ausztriában, Németországban, Norvégiában és Amerikában turnézott most ez a pompás színház, amely az Alpeselek ózodus levegőjét, speciális népi sajátosságait fogja elhozni az erdélyi fővárosba. Jövő hét szerdáján délután hatkor, csütörtökön hatkor és tizenegykor fognak játszani nálunk a tiroliak s a jegyek már kaphatók a színháznál és a Romania Artistica főtéri színházi irodájában.

A Dreyfuss-per premije. Színdarab iránt esztendő óta nem mutatkozott olyan érdeklődés, amilyennel Európa legnagyobb színházaiiban a Dreyfuss-per előadásait fogadja a közönség. A világvárosok sorozatos előadásokban szakadatlanul a Dreyfuss-per játsszák s Kolozsvárnak sikerült a darabot a világvárosi színházakkal teljesen egyidőben megszereznie. A szerdai bemutatón felvonul előttünk a múlt század végének legnagyobb drámaja, amely annakidején megrázta az egész emberiséget. Hay ártatlanul elítélt ember igazságot mellett felvonult akkor a művelt világ legjobb szellemei. Győzött az igazság, de mennyi küzdelem árán. A nagy per szövevényes intrikái, a bírói ítélet eldőlt óriási szellemi és hatalmi erő nagy párbaja elevenedik meg előttünk a színdarab előadásain. Nálunk Janovics Jenő rendezi a darabot, 6 játssza Zola Emil zenésli figuráját is. Mellette a drámai és operett együttes legjobb erői: Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Marsi Gizi, Bárdi Teréz, Földényi László, Tompa Béla, Ihász, Tóth Elek, Forgács, Nyerges, Lantos, Balázs, Révész stb. stb. lépnek fel az óriási apparátust mozgató darabban.

Lehullott a rezgőnyárfa. Fordultatos szövegeknyv, modern, dallamos, pattogó zene, remek táncok, új slágerek jellemzik a Lehullott a rezgőnyárfa című operett újdonságot, amelynek szombaton lesz a bemutatója.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Az esti előadások fél 9-kor kezdődnek.

Szerda: A Dreyfuss-per. (Újdonság, először. Janovics Jenő dr. fellépésével. Kaszab A., Szentgyörgyi M., Marsi G., Bárdi T., Földényi, Tóth Elek, Tompa Béla, Ihász Aladár Forgács, Selmeczy, Leövey, Balázs, Réthely, Nyerges, Lantos, Révész stb. Premier-bérllet. Ssz. 36.)

Csütörtök: A Dreyfuss-per. (Másodszor. B. bérllet 7.Ssz. 37.)

Péntek: A Dreyfuss-per. (Harmadszor. A. bérllet 8. Ssz. 38.)

Szombat: Lehullott a rezgő nyárfa. (Operett-újdonság, először. Karácsonyi, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász. 7. premier-bérllet Ssz. 39.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: Huzd rá cigány. (Operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Kondor, Kaszab, Betegeh, Nádor, Tompa és Ihász.)

Vasárnap este fél 9-kor: Lehullott a rezgő nyárfa. (Másodszor. B. bérllet 8. Ssz. 41.)

Hétfő: Lehullott a rezgő nyárfa. (Harmadszor. A. bérllet 9. Ssz. 42.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat 4 és 6 órákor, vasárnap fél 3 és 4 órákor nagyszabású kettős műsor: I. Zane Grey szenzációs regénye, Az élet diadala. Wild-west történet 7 felvonásban, a főszerepekben: Nancy Carroll és Jack Holt. II. A vörös boszorkány. Kalandor történet 7 felvonásban, a főszerepekben: Clara Bow és Richard Arlen. Helyárrak valamennyi előadás alkalmával 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI SZERDA. OKT. 29.

Bukarest. 12: Hírek. 12.50: Grammfón. 16: Rádiózenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek. 17.30: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Szaxofon. 20.30: Felolvasás. 20.45: Operaest. 21.15: Zongorajáték. Budapest. 9.15: Postászenekar. 9.30: Hírek.

12.05: Eugen Stepat balalajkazzenekara. 12.25: Hírek.

2.30: Hírek.

3.30: Morse-tanfolyam.

4: Wahl Elemér dr.: Hypokrate és az ókori Róma orvosai.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

5: Boross Elemér novellái.

6.25: Olasz nyelvoktatás.

7: Gyorsiról tanfolyam.

7.35: Hangverseny. Wagner: A bolygó hollandi. Wagner: Részletek A bolygó hollandiból. Schubert—Dohnányi: Moment musical. Puccini: Részletek a Pillangó kisasszonyból. Hubay: Az álarca — balettzene.

Utána kb.

9: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

10.45: Szabó-Guy László jazz-band je a Gellért-szállóból.

Bécs. 19.35: Zenekar.

Berlin. 21.10: Szimfonikus hangverseny. Bach, Brahms, Reger, Strauss R., Beethoven művei.

Stuttgart. 20.10: Wolf-dalok.

Varsó. 22.15: Grammfón.

Milánó. 20.30: Operett.

Róma. 20.35: Szimf. hangv.

Prága. 20.45: Zongorahangv.

CSÜTÖRTÖK, OKT. 30.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.30: Hírek, időjárás, időjelzés. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Időjelzés. 17.30: Zenekar. — 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. — 20: Szimfonikus hangv. Wagner: Bolygó hollandi, Mozart: D-moll zongora- és zenekari verseny. Wagner: Trisztán és Izolda. Grieg: II. Peer Gynt szvit. 21.40: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés.

12.05: A Rékai Miklós szalonzene- kar hangversenye. Kálmán: A cir- kuszheregnő. Strauss: Kék Duna. — Jarnefeld: Preludium. Boccherini: Menuett. Eisenmann—Szilgyi: Szabad-e még. Grósz—Varga: Szívem ne fuss egy szív után. Zerkovits: Mélabus. Doucet: Chicken Pie. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

2.30: Hírek.

4: Az iskolánkülső népművelés rádióelőadásai.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

5.10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Kelemen Imre dr., m. kir. gazdasági főintéző: „Magyarország babetmelésének és értékesítésének jelentősége és megszervezése“.

5.40: Csóka Béla magyar nótákat énekel Bura Károly és cigányzenekara- rának kíséretével.

6.30: Angol nyelvoktatás.

7: Ernst Hackel németnyelvű előadása.

7.30: Előadás a Studióból. Carmela.

8.30: Dorothy Moulton angol énekesnő hangversenye.

10.30: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

Majd: Fejes szalonzenekar és Ostende tangó és jazzband.

Bécs. 19.35: Dostal zenekar. Rossini Szevillai nyitány. Strauss: Északten- geri képek. Urbach: Weber ábránd. Moszkovszkij: Spanyol táncok, Hellmesberger: Az álomtáncosnő. Kálmán Cigányprimás.

Berlin. 20.05: Derüs kardalak.

Breslau. 20.30: Filharmonikus hangverseny. Reger, Mendelssohn művei.

Stuttgart. 20: Filharmonikus hangverseny. Ravel, Bach, Mozart művei.

Varsó. 22.15: Hegedűjáték.

Kattovic. 22.15: Szólísták hangv.

Poznan. 20.30: Szólísták hangv.

Riga. 19.03: Népszerű zene.

Prága. 20: Filharmonikus hangv.

Pozsony. 18: Rádiózenekar.

Milánó. 21: Massenet: Manon című operája.

Róma. 20.35: Ranzato: A csengetyűk országa c. operája.

Osló. 22.35: Rádiózenekar.

Toulouse. 19.55: Grammfón.

Belgrád. 22.45: Balalajkazene.

Aprohirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme gal- lérok 350 lejűl kaphatók, V. Jánky, Fő- tér 22. Udvár.

HEGEDŰS SANDOR uri fodrász új lete Str. N. Iorga (Jókai u.) 2 Newyork- kal szemben. Szives támogatást kér.

ELEGÁNSAN bútorozott szoba für- dőszoba használattal kiadó. Kossuth I. jos uca 4. emelet.

Keresünk belvárosban 3-4 nagy szo- bás lakást klub részére. Ajánlatok klub a kiadóba.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejtermékek saját készítményeim. Schwartz Ignác.

A KÖNYVPIAC SZENZACIÓJA INFANTERISZT SVEJK. KAP- HATÓ AZ UJ KELET KÖNYV- OSZTÁLYÁBAN.

XIII EVF. Cluj-Kolo október 30 5691 ÉV -

Az Uj Kelet az eg és bánati zsidó napla

Cikkeink utánn ferrás megjelle me

Késiratokat nem és megörzésükre

A román m tragé

A román mezőga az orosz dumping akkor, midőn 1921-b det a parasztköz föld megmunkálása gondoskodtak volna reform politikai és esetre sem gazdas háboru előtti Rom nagybirtok kitünő és hatalmas menny litott ki az ország az időpontra esik a képződése is. A há lis nyugtalanságok tiki szükségessége tokok felosztását. földhöz jutottak, de ségekkel, sem pedig kai eszközökkel nem hogy kis birtokaik ziv gazdálkodásra kihasználására ren

Itt kell tehát ker szögazdasági válsá okait. A parasztsá rudimentáris termé dett be, a rendelke révén, a nagy tábl len volt kölcsön ahhoz, hogy földje Az eredmények tak. Románia gabo nyisígitel, mint u mértékben visszaz részint pedig az a many idegenfaló é lis ipart favorizál tében fokrol-fokra piacait. A mester táplált „hazai ipa torziókkal éltek ve ipari államok, am bonatermékek vás Másrésztől pedig csapta az ajtó az citások előtt, akik talaj kincseinek k két ajánlottak fel tént, midőn bőség lehetőség egy vin megteremtésére.

A romániai föl tosan elszegényed kek ára a kivitel vetkeztében egyre lis körülmények használnal dolgo költségét is alig t szertelenül megm nemhogy a föld investiciós köles volna. A paraszti ezenkívül sietett mokkal védett há világpárisnál j volt kénytelen fiz mániai paraszt r ján, nem tudta f kitermelni s a ter alacsony árakat oldalon az ipari nul nagyobb ára zetni. Nem esoda ság a romániai válságos helyzet

Most tűnik esa előrelátással és nyozták az orszá tendő alatt a h egymást követő tak azzal a nyil Románia par ex állam és hogy a tikájának tengel zögazdaságot kel szág páratlan g szönhető, hogy